

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale i grupp

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 241 (9546)

TRST, sobota, 16. oktobra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

VLADA SPREJELA ODLOK PROTI ŠPEKULACIJAM Z BLAGOM ŠIROKE POTROŠNJE

Določene stroge kazni za trgovce in industrijce ki namenoma povzročajo pomanjkanje blaga

SPREJETE STROGE KREDITNE OMEJITVE

RIM, 15. — Takoj po vladni seji je predsednik Andreotti sklical sestanek finančnih in gospodarskih ministrov s katerimi je začel proučevati denarni položaj, predvsem pa položaj lire v zvezi z njeno močjo na menjalnih trgih. Sestanek je bil namenjen proučitvi položaja lire v zvezi z zapadlostjo vladnega ukrepa, ki je določal 10 odstotni davček na vse menjalne posle na italijanskih valutnih trgih. Ta ukrep je zapel danes in se bo zaradi tega lire v ponedeljak znašla enežaščena.

Po krajšem premoru v popoldanskih urah, so Andreotti in pristojni ministri nadaljevali s proučevanjem položaja do 22. ure. Takoj po seji se je zvedelo, da so sprejele stroge ukrepe o omejitvi kreditov, da zavarujejo vrednost lire.

Zakladni minister Stamatii je povedal častnikarjem, da so z Andreotti in njegovimi kolegi podrobno proučili pričakovane posledice ukinitve posebnega davka za nakup tujih valut. V zameno tega ukrepa bo urad za tuje divize pri »Banca d'Italia« še naprej vedel italijanskim bankam dajati predjume v lirah tujim bankam in omejil bankam nakup tujih valut na račun svojih klientov. Zakladni minister je izjavil, da bo »Banca d'Italia« sporazumno z zakladnim ministrom izdala predpise, da se do 31. marca 1977 omejijo krediti na zahteve, ki presegajo 100 milijonov lir.

Med pogovorom s častnikarji je nekdo vprašal Stamatija, če so govorili tudi o popolni zamrznitvi draginskih dokladov. Minister je odgovoril, da tega ne more ne potrditi ne zanikati. Nato je bil govor o omejitvi uvoza mesa. Zakladni minister je pojasnil, da italijanska vlada ne more omejiti uvoza v okviru gospodarske skupnosti, čeprav bi treba sprejeti ukrepe, da se zmanjša poraba in s tem uvoz. Zato bodo skušali to storiti sporazumno z izvršno komisijo gospodarske skupnosti.

Stamatii je nato poudaril, da veruje v učinkovitost ukrepov, ki so jih sprejeli in ki jih bo sprejela »Banca d'Italia« na kreditnem pod-

DANES

V okviru svoje gospodarske politike je vlada danes odobrila zakonski odlok, ki bo stopil takoj v veljavo in ki določa stroge kazni za spekulante z živili in o-sialim blagom široke potrošnje. Na osnovi zakonskega odloka bodo spekulante kaznovali do štirih leta zapor in sto milijonov lir globe. Predpisi se nanašajo na poslovanje trgovcev in industrijcev, ki s svojo dejavnostjo namenoma povzročajo pomanjkanje blaga široke potrošnje, da lahko v ugodnem trenutku izkoristijo priložnost in navijejo cene. Na večeršnji seji je vlada sprejela tudi zakonski osnutek, ki ukinita pcpavne izpite in določa začetek šolskega pouka za prihodnje leto 15. septembra, za naslednje leto pa 10. septembra.

Na sestanku med predsednikom vlade ter finančnimi in gospodarskimi ministri so sinoči sprejeli stroge kreditne ukrepe, ki bodo stopili takoj v veljavo. Priporočili bodo emisiskemu zavodu, da omeji bančne kredite do konca marca prihodnjega leta. Zakladni minister je pojasnil, da so bili ti ukrepi potrebni, da se zavaruje vrednost lire in prepreči naraščanje inflacije.

Na Kitajskem se je pričela kampanja lepakov, s katerimi partijsko vodstvo pripravljajo javno mnenje na nadaljnje sklepe o u-sodi zaprte »četverice« iz Sanghaja. Najverjetneje je, da jih bodo izključili in tako politično likvidirali. Partijski kadri vsekakov pojasnjujejo »bazi«, da je Maova vdova poskusila organizirati najprej državni udar proti Hua Kuo-fengu, nato pa atentat, da bi na njegovo mesto postavila svojega kandidata.

Sovietska vesoljska ladica »so-juz 23«, ki so jo izstrelili pred-sinočnim s kozmodroma Bajkonur, redno nadaljuje krožno pot okoli zemlje. Zdravstveno stanje podpolkovnikov Žudova in Ročev-skenskaja je izvrstno, pa tudi na-prave na ladici brezhibno delu-jejo. Kozmonavta bosta opravila vrsto pomembnih poskusov za izdelovanje vesoljskih aparatov, ki jih bodo v prihodnje upora-bljali drugi vesoljci.

Zakonski odlok predvideva do 4 leta zapor in sto milijonov lir globe za hude prekrške - Ukinitve popravilnih izpitov

RIM, 15. — Vlada je na današnji seji na predlog predsednika Andreottija sprejela zakonski odlok, ki določa stroge kazni za ljudi, ki nakupujejo velike količine živil, jih uskladišijo in jih nato prodajajo po visokih cenah. Zakonski odlok je predsednik vlade predlagal v okviru boja proti spekulacijskim manevrom z živili in drugim blagom široke potrošnje, ki so v zadnjih časih povzročili podražitev.

Na osnovi zakonskega odloka bodo spekulanti kaznovani do štirih leta zapor in z globo 100 milijonov lir. Za te kazni pridejo v poštev vsi trgovci ali industrijci, ki s svojo dejavnostjo namenoma povzročajo pomanjkanje blaga široke potrošnje na trgu, da lahko v danem trenutku navijejo cene.

Vlada je sprejela ta ukrep, ker je ugotovila, da do sedaj ni imela na razpolago zakonskih določil, s katerimi bi se lahko učinkovito postavila proti spekulacijskim manevrom, ki se pojavljajo predvsem ob gospodarski stiski.

Zakonski odlok bo stopil v veljavo takoj po objavi v Uradnem listu. Kot je izjavil pravosodni minister Bonifacio, je vlada sprejela te ukrepe, ker je njena dolžnost, da pre-

lajo v spekulativne namene. Zato mora vlada sprejeti tudi gospodar-ske in ne samo kazenske ukrepe.

Cena surove nafte se bo kmalu zvišala za 15 odstotkov

CARACAS, 15. — Čedalje večje število držav, proizvajalk surove naf-te, meni, da bi OPEC na prihodnjem zasedanju moral podražiti ceno »črnega zlata« za najmanj 15 odstotkov. OPEC se bo sestal v arabski državi Quatar. Na dnevnem redu bo predvsem vprašanje povišanja cene petroleja.

RIM, 15. — Šest tisoč sodnikov bo v nedeljo in ponedeljek volilo svojih 20 predstavnikov v višjem sodnem svetu. Kandidature so predložila razna sodniška združenja. Letos sodniki prvič volijo po proporcionalnem sistemu.

DA BI SI PRIKUPIL VOLIVCE ŽIDOVskega POREKLA

FORD POTRDI IZRAELU OBLJUBO O POŠILJKAH IZREDNEGA OROŽJA

Predsednik ZDA zavrnil obtožbo, da je sprejel tako nevaren sklep brez predhodnega posvetovanja s sodelavci v Pentagonu

WASHINGTON, 15. — Tri različne ankete javnega mnenja potrjujejo vtis, da je demokratski kandidat za predsedniške volitve Jimmy Carter spet prekosil tekmečka Forda v simpatijah ameriških volivcev. Po-patijah ameriških volivcev. Po-patijah ameriških volivcev. Po-patijah ameriških volivcev.

Minister za solstvo je pojasnil častnikarjem, da so ukinitvi popravilne izpite na srednji šoli, da omogočijo večjo učinkovitost šolskega pouka. Zato bodo v zameno popravilnih izpitov priredili pomožne tečaje za izpopolnitev tistih dijakov, ki bodo naleteli na težave pri učenju. Minister je sporočil, da tako za osnovno kot za srednjo šolo ostane datum zaključka pouka nespremenjen.

Komunistični poslanec Peggio je v zvezi z odobravitvijo zakonskega odloka proti spekulantom izjavil, da ne zadostuje samo ukrepi proti spekulaciji in da je treba zato nujno sprejeti ukrepe na finančnem, kreditnem in trgovinskem področju. Povedal je, da je že zahteval pri zakladnem ministru, naj banke z državnim udeležbo poskrbijo, da bodo odrekle kredit tistim, ki jih uporab-

no in uničujevalo orožje, s katerim so se ZDA »ponašale« v zadnjih letih vietnamske vojne: razpršile bombe in merilce na infrardeče žarke. Ford je zavrnil obtožbe, da gre za predvolilno spekulacijo med televizijsko tiskovno konferenco, je pa moral tudi priznati, da je sklep sprejel brez vrednotni funkcijonarjev Pentagona in Bele hiše. Pojasnil je, da je sklep sprejel popolnoma sam, kot je v pristojnosti predsednika republike in poveljnika oboroženih sil. Sodelavci je sarkastično obtožil, da jim je žal, ker niso vedeli za sklep in ga tako niso mogli posredovati tisku »pod roko«.

Na vprašanje, čemu je ukrenil nekaj takega, kar spreminja strateško ravnotežje na Blaznjem vzhodu, je Ford odgovoril, da »ima že svoje razloge« in da jim botrujejo »enakranna dejstva«.

Kljub takim trditvam pa prevladuje v ameriškem javnem mnenju prepričanje, da si hoče Ford zagotoviti podporo močnih judovskih skupnosti, ki imajo izredno veliko težo pri ustvarjanju javnega mnenja. Na drugi strani pa je Ford skušal ublažiti slab vtis, ki ga je pustil pri emigrantih iz baltskih in drugih vzhodnoevropskih držav s svojo izjavo o tem, da »vzhodnoevropske države res niso podrejene Sovjetski zvezi«. Ta trditve je namreč Fordu pripravila predvsem simpatije široke sloja volivcev poljske in drugih narodnosti, ki so izredno protisovjetsko usmerjeni. Ford je tokrat na dolgo govoril o svojem obisku na Poljskem, ko »se je prepričal, da Poljaki ljubijo neodvisnost, svobodo in življenje«. Tako se je Ford dobričal Poljakom.

Sploh pa je potekala tiskovna konferenca v vzdušju »popravljanja« storjenih taktičnih napak. Ford se je moral zagovarjati pred obtožbami, da je skušal ustaviti preiskavo o aferi Watergate, kakor tudi pred očitkom, da je zlorabljal kongresne sklade v svoj osebni namen (počitni-ke za družino, nakupovanje oblek). Glede tega je dejal, da si je vzel samo »predjume«, a ga je pošteno vrnil.

Ford je na koncu napadel tudi svojega tekmečka Carterja in pri tem zaigral na struno »ameriškega ponosa«. Tako je Carterja obtožil, da kvira »dobro ime Amerike, če predsednik očita »angolsko pustolovščino«. Carter je namreč Forda obtožil, da je v Angoli »tvegati drugi Vietnam«. »Kaj bodo rekli naši zavezniki«, je vzkliknil Ford, »če se vnaprej od-povedujemo našim strateškim intere-som v svetu?«.

Na koncu je Ford zelo podrobno napadel Carterja glede njegove go-spodarske politike, češ da bi bila »razpisna«.

Kmečka zveza zahteva takojšnje ukrepe za kmetijstvo

RIM, 15. — Vodstvo vsedržavne Kmečke zveze je sklenilo prirediti od 17. do 31. oktobra skupščine in mobilizacijo kmetov v vsej državi, na katerih bodo obrazložili vpraša-

Zapr ti tudi Kim Il Sung?

TOKIO, 15. — Na Japonskem in v Hongkongu so objavili nepotrjeno in skoraj neverjetno vest o tem, da je bil severnokorejski predsednik in partijski tajnik Kim Il Sung aretiran. Ukaz v tem smislu naj bi izdal njegov sin, Kim Il Jung, ki ga je oče pred nekaj leti imenoval za predsednika vlade, kongres-partije pa za naslednika. Severnokorejski radio o podobnih dogodkih sploh ni poročal.

MILAN, 15. — Glavne ameriške banke predvidevajo, da se bodo dobički ameriških družb zvišali letos za 27 odstotkov, leta 1977 pa za nadaljnjih 13 ali 14 odstotkov.

O PREDLOGU RAZČLENJENIH STAVK

Prihodnji teden seja sindikalnega vodstva

Sindikalisti se razhajajo ob vprašanju zaostitve odnosa do parlamenta in vlade sprico zahteve po spremembi varčevalnih ukrepov

RIM, 15. — Prihodnji teden se bo sestal »parlament« sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL in razpravljati o predlogu sindikalnih tajništve, naj bi do 20. novembra izvedli na razdeljen način po štiri ure stavke v vseh strokah in na ta način izvajali pritisk na vlado in parlament, da sprejme ukrepe varčevanja. Ti ukrepi so po mnenju sindikatov neustrezni, nikakor pa ne nepotrebnosti.

Sindikati naj sedaj pokažejo svojo enotnost, poudarja Benvenuto, kajti samo tako in s splošno mobilizacijo delavcev bo gibanje lahko uspešno opravilo svoj pritisk na vlado. Če se do 10. novembra stvari ne bodo spremenile pa ni izključena zaostitve sindikalnega nastopa. V ta namen napovedujejo že, da se bo tega dne spet sestalo tajništvo sindikalne federacije in razpravljalo o možnosti novih pobud.

Znano je, da se s temi umirjenimi pobudami ne strinjajo vsi. Predvsem kovinarska federacija in zveza kemijskih delavcev. Ti menijo, da lahko sami oklicajo celodnevno splošno stavko tleh strok in morda vseh strok industrijskega sektorja.

Po splošnem mnenju je sindikalna akcija zabeležila več zaviralnih elementov in je temu krivo predvsem dejstvo, da se spreminja politični odnos sindikatov do strank. V tem trenutku se namreč strategija sindikalnega gibanja in levicarskih strank v nekaterih točkah razhajajo, ali vsaj si niso enaki. Mnogi pa skušajo v stališču tega ali onega sindikata razumeti stališče te ali one stranke.

NA SINOČNJI SEJI POKRAJINSKEGA SVETA

Politična razprava v pričakovanju dogovora med silami ustavnega loka

Predsednik Zanetti zavrnil zahtevo po odstopu pokrajinskega odbora - Danes popoldne tretje in morda odločilno srečanje med tajništvij strank ustavnega loka

Sinočnja seja pokrajinskega sveta, prva po dolgem poletnem premoru, je potekala v senci pogajanj, ki so v teh dneh v teku med pokrajinskimi tajništvij strank ustavnega loka in katerih pozitivni zaključek bi lahko napravil konec dolgi upravni paralizi, kateri smo priča v obeh tržaških izvoljenih svetih, občinskem in pokrajinskem. Prva dva kroga pogajanj, kot smo že poročali, nista privedla do dokončnih rezultatov, danes bo na vrsti tretji krog, vsekakor pa ni za sedaj mogoče predvideti, ali bo mogoče doseči sporazum, saj so stališča posameznih strank še dokaj oddaljena, predvsem glede nekaterih ključnih točk, med katere spada tudi vprašanje globalne zaštite slovenske narodnostne skupnosti.

V takem negotovnem položaju je bilo jasno, da ni mogoča večerajšnja seja peljati do kakih bistvenih novosti, saj imajo sedaj besedo politična tajništva strank ustavnega loka. Prav zaradi tega so na dneveni red seje postavili tekoča upravna vprašanja, vendar so se načelniki svetovalskih skupin tik pred začetkom seje domenili, da je potrebna politična razprava. Tako so predstavniki vseh strank, zastopanih v pokrajinskem svetu, naslovili na predsednika Zanettija svetovalska vprašanja v zvezi s sedanjim političnim položajem, liberalci in komunisti pa so se v svojih vprašanjih zavedli tudi za odstop enobarnega Zanettijevega odbora.

Liberalni predstavniki v svetu Pampin so to svojo zahtevo utemeljili z dejstvom, da odbor ne razpolaga več z večino, ki se je izoblikovala aprila okrog programa, dogovorjenega med strankami ustavnega loka. Vodja skupine KPI Martone pa je bil mnenja, da bi odstop Zanettijevega odbora vzpodbudil pokrajinska tajništva, ki v teh dneh vodijo pogajanja, da napnejo vse sile, da bi le našli izhod iz krize. Tako načelnik skupine KD Perini kot predsednik Zanetti pa sta zavrnila zahtevo po odstopu odbora, češ da bi to v tem trenutku privedlo do radikalizacije in bi še otežilo iskanje sporazuma.

Predstavniki KPI je v svojem posegu govoril med drugim o pogajanjih v teku med tajništvij strank ustavnega loka in navedel argumente, ki so v središču intenzivnih srečanj teh dni. Glede programov je razprava sedaj osredotočena glede gospodarskih problemov, vloge krajevnih uprav po ratifikaciji osinskega sporazuma, uresničevanja industrijske prostote cone na Krasu in na vprašanje globalne zaštite interesov in razvoja slovenske narodnostne skupnosti. Drugo vprašanje zadeva odbora in večini, ki naj bi upravljala občino in pokrajino, tretje pa tako imenovane ustanove »druge stopnje«, se pravi neizvoljene krajevne ustanove, kot so Tržaška hra-

PRVI OBISK TAJNIKA KD V NAŠEM MESTU

V NEDELJO, 24. T.M. ZACCAGNINI V TRSTU

Dan prej bo demokrščanski voditelj obiskal Furlanijo Štiridnevna »tržaška srečanja« v Rossettijevem gledališču

Politični tajnik Krščanske demokracije Benigno Zaccagnini bo v kratkem obiskal naše mesto. V soboto, 23. oktobra, si bo ogledal prizadete kraje Furlanije, naslednjega dne pa se bo v Trstu udeležil javnega zborovanja ob zaključku »tržaških srečanj«, ki jih prireja krajevna KD. To bo prvi Zaccagninjev obisk pri nas po njegovi izvolitvi za vsedrzhavne tajnika stranke relativne večine.

»Tržaška srečanja« bodo v Rossettijevem gledališču od četrtega, 21. t.m., do nedelje, 24. oktobra. Vsako srečanje bo posvečeno eni aktualni temi. Prvi večer, v četrtek ob 18. uri v Rossettijevem majornem, bodo na vrsti problemi krajskih konzulov, katerih članje bodo po novem vsedrzhavnem zakonu odsej izvolili direktno. Take volitve bodo v našem mestu jeseni priložnost leta skupaj z volitvami za obnovo tržaškega občinskega sveta. O temi »krajneva skupnost in ljudska participacija« bo govoril profesor ustavnega prava Francesco D'Onofrio, ki je tudi sodeloval v pripravah zakona o konzulatih.

Naslednjega dne, v petek, ob 18.30, bo v mali dvorani spregovoril član vsedrzhavnega vodstva KD posl. Luigi Granelli, ki bo obravnaval probleme evropske integracije, tudi v zvezi s prvimi direktnimi volitvami za evropski parlament, ki bodo jeseni 1978.

V soboto ob 18. uri pa bo na vrsti okrogla miza o odnosih med Vzhodom in Zahodom po helsinski konferenci s posebnim poudarkom na vlogi Trsta po italijansko-jugoslovanskih sporazumih iz Osima. V tej zvezi bo govor tudi o nameravani prosti coni na Krasu. Okroglo mizo se bodo med drugimi udeležili generalni ravnatelj v ministrstvu za industrijo Eugenio Carbone, ki je za italijansko stran vodil pogajanja z Jugoslavo predvsem o gospodarskih aspektih sporazumov, zvezni tajnik CISL Franco Marini in novi predsednik ustanove za industrijsko cono Ennio Antonini, razpravo pa bo vodil deželni odbornik za industrijo Nereo Stopper. Sre-

čanja, kot rečeno, se bodo zaključila v nedeljo zjutraj ob 11. uri, ko bo v Rossettijevem gledališču govoril Zaccagnini. V okviru srečanj bodo priredili tudi dva glasbena večera, katerih izkupicek (vstopnina bo stala 500 lir) bo v korist prebivalstva Furlanije, ki ga je prizadela potres.

● **Avtonomna tržaška federacija KPI** priredi danes ob 16.30 v dvorani krožka Rinaldi v U. Maionina 19 zasedanje o temi »Krajevne uprave in šolsko načrtovanje«. Uvodno predavanje bo imel referent za šolstvo pri pokrajinskem tajništvu KPI prof. Stelio Spadaro.

● **Tržaška srečanja** bodo v Rossettijevem gledališču od četrtega, 21. t.m., do nedelje, 24. oktobra. Vsako srečanje bo posvečeno eni aktualni temi. Prvi večer, v četrtek ob 18. uri v Rossettijevem majornem, bodo na vrsti problemi krajskih konzulov, katerih članje bodo po novem vsedrzhavnem zakonu odsej izvolili direktno. Take volitve bodo v našem mestu jeseni priložnost leta skupaj z volitvami za obnovo tržaškega občinskega sveta. O temi »krajneva skupnost in ljudska participacija« bo govoril profesor ustavnega prava Francesco D'Onofrio, ki je tudi sodeloval v pripravah zakona o konzulatih.

Naslednjega dne, v petek, ob 18.30, bo v mali dvorani spregovoril član vsedrzhavnega vodstva KD posl. Luigi Granelli, ki bo obravnaval probleme evropske integracije, tudi v zvezi s prvimi direktnimi volitvami za evropski parlament, ki bodo jeseni 1978.

V soboto ob 18. uri pa bo na vrsti okrogla miza o odnosih med Vzhodom in Zahodom po helsinski konferenci s posebnim poudarkom na vlogi Trsta po italijansko-jugoslovanskih sporazumih iz Osima. V tej zvezi bo govor tudi o nameravani prosti coni na Krasu. Okroglo mizo se bodo med drugimi udeležili generalni ravnatelj v ministrstvu za industrijo Eugenio Carbone, ki je za italijansko stran vodil pogajanja z Jugoslavo predvsem o gospodarskih aspektih sporazumov, zvezni tajnik CISL Franco Marini in novi predsednik ustanove za industrijsko cono Ennio Antonini, razpravo pa bo vodil deželni odbornik za industrijo Nereo Stopper. Sre-

čanja, kot rečeno, se bodo zaključila v nedeljo zjutraj ob 11. uri, ko bo v Rossettijevem gledališču govoril Zaccagnini. V okviru srečanj bodo priredili tudi dva glasbena večera, katerih izkupicek (vstopnina bo stala 500 lir) bo v korist prebivalstva Furlanije, ki ga je prizadela potres.

● **Tržaška srečanja** bodo v Rossettijevem gledališču od četrtega, 21. t.m., do nedelje, 24. oktobra. Vsako srečanje bo posvečeno eni aktualni temi. Prvi večer, v četrtek ob 18. uri v Rossettijevem majornem, bodo na vrsti problemi krajskih konzulov, katerih članje bodo po novem vsedrzhavnem zakonu odsej izvolili direktno. Take volitve bodo v našem mestu jeseni priložnost leta skupaj z volitvami za obnovo tržaškega občinskega sveta. O temi »krajneva skupnost in ljudska participacija« bo govoril profesor ustavnega prava Francesco D'Onofrio, ki je tudi sodeloval v pripravah zakona o konzulatih.

Naslednjega dne, v petek, ob 18.30, bo v mali dvorani spregovoril član vsedrzhavnega vodstva KD posl. Luigi Granelli, ki bo obravnaval probleme evropske integracije, tudi v zvezi s prvimi direktnimi volitvami za evropski parlament, ki bodo jeseni 1978.

V soboto ob 18. uri pa bo na vrsti okrogla miza o odnosih med Vzhodom in Zahodom po helsinski konferenci s posebnim poudarkom na vlogi Trsta po italijansko-jugoslovanskih sporazumih iz Osima. V tej zvezi bo govor tudi o nameravani prosti coni na Krasu. Okroglo mizo se bodo med drugimi udeležili generalni ravnatelj v ministrstvu za industrijo Eugenio Carbone, ki je za italijansko stran vodil pogajanja z Jugoslavo predvsem o gospodarskih aspektih sporazumov, zvezni tajnik CISL Franco Marini in novi predsednik ustanove za industrijsko cono Ennio Antonini, razpravo pa bo vodil deželni odbornik za industrijo Nereo Stopper. Sre-

Sinoči so ob številni udeležbi ljubiteljev umetniško odprli v miljski galeriji »Alto Squero« razstavo del znanega slikarja prof. Augusta Cernigoja. Umetnika je pozdravil in mu tudi čestital miljski župan Gastone Millo, prof. dr. Giulio Montenero pa je orisal Cernigojevo življenje

svetu. Volk je obožil KD, da kljub emergentnemu stanju zavrača možnost sporazuma z levico, ker hoče obdržati svoje položaje oblasti.

Predstavniki Slovenske skupnosti Brezgar je spomnil, da je njegova stranka že pred časom zahtevala odstop Zanettijevega odbora in da se od takrat stvari niso nikamor premaknile. Razpravo je zaključil predstavnik KD Perini, ki je izrazil pripravljenost svoje stranke v programskih sporazume, potrdil pa je nasprotovanje sklepanju zavezništva s komunisti. Končno je še spregovoril predsednik Zanetti, ki je priznal, da sestava sedanjega enobarnega odbora ne ustreza težavnosti problemov na dnevnem redu, ugotovil pa je tudi, da v tem trenutku ni alternativnih večin. Kot smo že omenili, je Zanetti odvrnil tudi zahtevo po odstopu odbora, češ da bi v tem trenutku, ko so v teku politična pogajanja, taka pobuda ne prispevala k razčiščenju položaja.

Moški pevski zbor »La montanara« (na sliki) iz Fivizzana pri Massi Carrari (Toskana) bo pod vodstvom dirigenta Prima Ceccarellia nastopil drevi ob 20.30 v občinski telodavnici v Dolini skupno z mešanim zborom France Prešeren iz Boljuna in moškim zborom Valentin Vod-

nik iz Doline na večeru zborovske pesmi. Toskanci vračajo obisk dolinskemu zboru, ki je gostoval letos julija v Fivizzanu in bil nadvse prisrčno sprejet. Popoldne bo goste na županov sprejel tudi dolinski župan s sodelavci, nakar si bodo gostje ogledali naše kraje, jutri popoldne pa bodo odšli na krajski turistični ogled bližnje Slovenije.

Ljubitelji zborovske pesmi opozarjamo na lepo priložnost, da se seznanijo z lepim načinom petja italijanskega zbora.

Kolektiv Stalnega slovenskega gledališča ustopa v novo sezono: po majski zasedbi gledališča, ko nam je bila izpričana na šestih stankih v zasedenem Kulturnem domu polna solidarnost in podpora, se je naš ansambel obvezal, da bo po smernicah akcijskega odbora, tudi v bodoče, se pravi v času postopne normalizacije stanja naše ustanove, ohranil stike z vsemi političnimi, sindikalnimi, občinskimi, kulturno-prosvetnimi ter športnimi strukturami naše manjšine, da bi tako ponovno vzpostavili tesnejše sodelovanje med gledališčem ter njegovimi gledalci.

V sredo, 13. t.m., je v okviru abonmajške kampanje predstavništvo kolektiva organiziralo v nabrežinski občini prvi operativni sestanek za opis abonmajev sezone 1976/77. Sestanek je bil na sedežu prosvetnega društva »Alo Gruden«. Sestanek so se udeležili predstavniki občine Mervičeva, predstavniki prosvetnega društva ter abonenti. Želja vseh prisotnih je bila, da bi sestanek služil kot odskočna deska za novo še tesnejše medsebojno sodelovanje in obveščanje. Glede organizacije in razpisa abonmajev, smo se na sestanku zmenili, da je po končanem sestanek, da jim bo kazensko sodišče sodilo na svojem prvem zasedanju, to je v ponedeljek ob 9. uri.

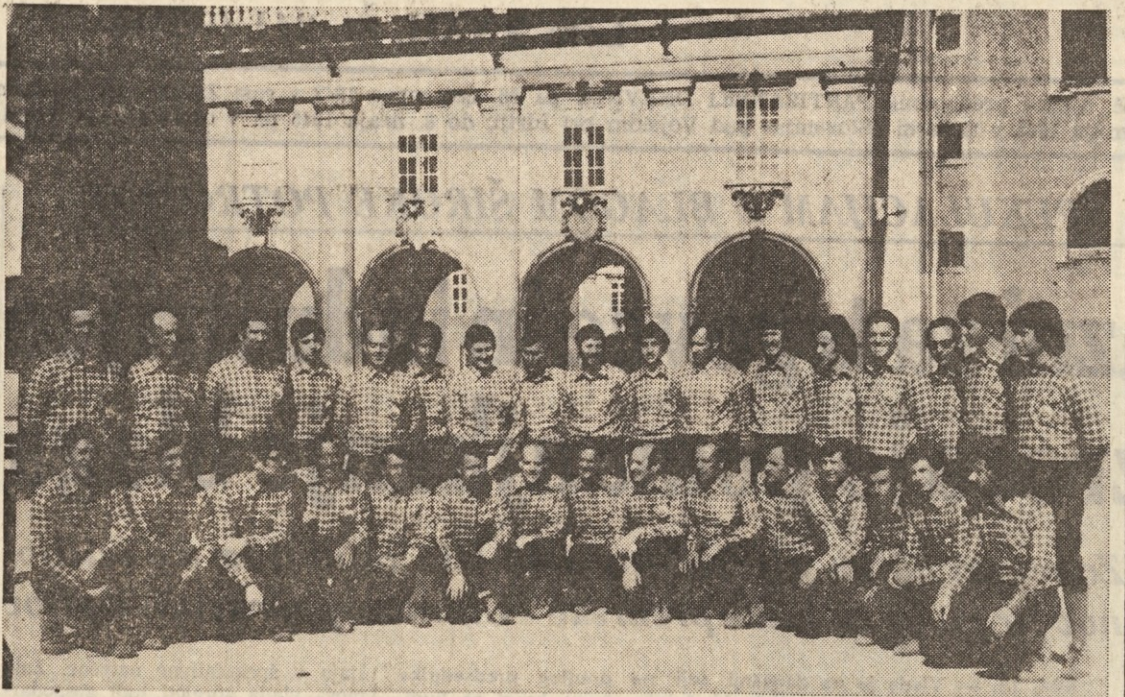
Na robu tragedije zaradi uhanja plina Komaj šestnajstletna zakonca sta večer popoldne za las ušli smrti. Medtem ko sta se kopala v svoji kopalnici, je zaradi okvare na vodnem grelni začel uhajati plin. Salvatore Fontanello in njegova žena Lorena Mantecchia se tega čisto nista zavedala. Kmalu je bila zaprta kopalnica zasičena s plinom, ki ju je omamil. Na veliko srečo ter na srečo njunega komaj dvanajst dni starega sinčka Franca, ki je vkeval v sosednji sobi, je družino Fontanellovih v U. della Quercia 5 ravno tedaj obiskala neka sorodnica. Ob prizoru, ki se ji je nudil, ko je vsa zaskrbljena stopila v kopalnico, se je zgrozila ter nemudoma poklicala reševalno osebo Rdečega križa, ki je nezvestava zakonca odpeljala v splošno bolnišnico, malega Franca pa v otroško bolnišnico Burlo Garofalo. Zakonca so sprejeli na oddelku za oživljanje s prognozo okrevanja v tednu dni, malega Franca pa so pridržali le na opazovanju.

● **Ljudski dom Križ** — Danes, 16. t.m., ob 20.30 bo skupina »Teatro popolare La contrada« uprizorila R. Dalmianija in C. Grisancija »A casa tra un poco« v dveh dejanjih v tržaškem narečju. Vstopnina 1000 lir.

● **Lečeteča oddelka** so večer aretirali ter prijavili sodišču pod obtožbo goljufije ter posesti orožja in vlomljenega orodja 34-letnega Antonia Frontalonija, po rodu iz Reggio Emilije in stanujočega v U. del Bo-sco 32. Mladenci je večer popoldne zaprosil 72-letnega krošnjarja Genara De Falca za 500 tisoč lir po-sojila ter obkupil, da bo denar vrnil čez nekaj minut. Krošnjar je na denar čakal štiri ure ter se nato po-dal za dolžnikom. Po naključju je je kmalu nato s pomočjo mimoido-čih ujel ter ga izročil policiji, kateri je Frontalonij izjavil, da denarja sploh ni vzel z De Falcove prodajne mize, da pa je kljub temu pripraviljen kriti to vsoto iz svojega žepa. Med preiskavo so agenti odkrili pri njem vozni listek za Koeln ter listke za prtljago, ki je bila na postaji. Pre-gledali so še prtljago in pri tem je prišla na dan beretka s šestimi na-boji ter vrsta orodja za vamljanje.

● **Lečeteča oddelka** so večer aretirali ter prijavili sodišču pod obtožbo goljufije ter posesti orožja in vlomljenega orodja 34-letnega Antonia Frontalonija, po rodu iz Reggio Emilije in stanujočega v U. del Bo-sco 32. Mladenci je večer popoldne zaprosil 72-letnega krošnjarja Genara De Falca za 500 tisoč lir po-sojila ter obkupil, da bo denar vrnil čez nekaj minut. Krošnjar je na denar čakal štiri ure ter se nato po-dal za dolžnikom. Po naključju je je kmalu nato s pomočjo mimoido-čih ujel ter ga izročil policiji, kateri je Frontalonij izjavil, da denarja sploh ni vzel z De Falcove prodajne mize, da pa je kljub temu pripraviljen kriti to vsoto iz svojega žepa. Med preiskavo so agenti odkrili pri njem vozni listek za Koeln ter listke za prtljago, ki je bila na postaji. Pre-gledali so še prtljago in pri tem je prišla na dan beretka s šestimi na-boji ter vrsta orodja za vamljanje.

Toskanski pevci drevi v Dolini

Moški pevski zbor »La montanara« (na sliki) iz Fivizzana pri Massi Carrari (Toskana) bo pod vodstvom dirigenta Prima Ceccarellia nastopil drevi ob 20.30 v občinski telodavnici v Dolini skupno z mešanim zborom France Prešeren iz Boljuna in moškim zborom Valentin Vod-

nik iz Doline na večeru zborovske pesmi. Toskanci vračajo obisk dolinskemu zboru, ki je gostoval letos julija v Fivizzanu in bil nadvse prisrčno sprejet. Popoldne bo goste na županov sprejel tudi dolinski župan s sodelavci, nakar si bodo gostje ogledali naše kraje, jutri popoldne pa bodo odšli na krajski turistični ogled bližnje Slovenije.

Ljubitelji zborovske pesmi opozarjamo na lepo priložnost, da se seznanijo z lepim načinom petja italijanskega zbora.

Kolektiv Stalnega slovenskega gledališča ustopa v novo sezono: po majski zasedbi gledališča, ko nam je bila izpričana na šestih stankih v zasedenem Kulturnem domu polna solidarnost in podpora, se je naš ansambel obvezal, da bo po smernicah akcijskega odbora, tudi v bodoče, se pravi v času postopne normalizacije stanja naše ustanove, ohranil stike z vsemi političnimi, sindikalnimi, občinskimi, kulturno-prosvetnimi ter športnimi strukturami naše manjšine, da bi tako ponovno vzpostavili tesnejše sodelovanje med gledališčem ter njegovimi gledalci.

V sredo, 13. t.m., je v okviru abonmajške kampanje predstavništvo kolektiva organiziralo v nabrežinski občini prvi operativni sestanek za opis abonmajev sezone 1976/77. Sestanek je bil na sedežu prosvetnega društva »Alo Gruden«. Sestanek so se udeležili predstavniki občine Mervičeva, predstavniki prosvetnega društva ter abonenti. Želja vseh prisotnih je bila, da bi sestanek služil kot odskočna deska za novo še tesnejše medsebojno sodelovanje in obveščanje. Glede organizacije in razpisa abonmajev, smo se na sestanku zmenili, da je po končanem sestanek, da jim bo kazensko sodišče sodilo na svojem prvem zasedanju, to je v ponedeljek ob 9. uri.

Na robu tragedije zaradi uhanja plina Komaj šestnajstletna zakonca sta večer popoldne za las ušli smrti. Medtem ko sta se kopala v svoji kopalnici, je zaradi okvare na vodnem grelni začel uhajati plin. Salvatore Fontanello in njegova žena Lorena Mantecchia se tega čisto nista zavedala. Kmalu je bila zaprta kopalnica zasičena s plinom, ki ju je omamil. Na veliko srečo ter na srečo njunega komaj dvanajst dni starega sinčka Franca, ki je vkeval v sosednji sobi, je družino Fontanellovih v U. della Quercia 5 ravno tedaj obiskala neka sorodnica. Ob prizoru, ki se ji je nudil, ko je vsa zaskrbljena stopila v kopalnico, se je zgrozila ter nemudoma poklicala reševalno osebo Rdečega križa, ki je nezvestava zakonca odpeljala v splošno bolnišnico, malega Franca pa v otroško bolnišnico Burlo Garofalo. Zakonca so sprejeli na oddelku za oživljanje s prognozo okrevanja v tednu dni, malega Franca pa so pridržali le na opazovanju.

● **Ljudski dom Križ** — Danes, 16. t.m., ob 20.30 bo skupina »Teatro popolare La contrada« uprizorila R. Dalmianija in C. Grisancija »A casa tra un poco« v dveh dejanjih v tržaškem narečju. Vstopnina 1000 lir.

● **Lečeteča oddelka** so večer aretirali ter prijavili sodišču pod obtožbo goljufije ter posesti orožja in vlomljenega orodja 34-letnega Antonia Frontalonija, po rodu iz Reggio Emilije in stanujočega v U. del Bo-sco 32. Mladenci je večer popoldne zaprosil 72-letnega krošnjarja Genara De Falca za 500 tisoč lir po-sojila ter obkupil, da bo denar vrnil čez nekaj minut. Krošnjar je na denar čakal štiri ure ter se nato po-dal za dolžnikom. Po naključju je je kmalu nato s pomočjo mimoido-čih ujel ter ga izročil policiji, kateri je Frontalonij izjavil, da denarja sploh ni vzel z De Falcove prodajne mize, da pa je kljub temu pripraviljen kriti to vsoto iz svojega žepa. Med preiskavo so agenti odkrili pri njem vozni listek za Koeln ter listke za prtljago, ki je bila na postaji. Pre-gledali so še prtljago in pri tem je prišla na dan beretka s šestimi na-boji ter vrsta orodja za vamljanje.

● **Lečeteča oddelka** so večer aretirali ter prijavili sodišču pod obtožbo goljufije ter posesti orožja in vlomljenega orodja 34-letnega Antonia Frontalonija, po rodu iz Reggio Emilije in stanujočega v U. del Bo-sco 32. Mladenci je večer popoldne zaprosil 72-letnega krošnjarja Genara De Falca za 500 tisoč lir po-sojila ter obkupil, da bo denar vrnil čez nekaj minut. Krošnjar je na denar čakal štiri ure ter se nato po-dal za dolžnikom. Po naključju je je kmalu nato s pomočjo mimoido-čih ujel ter ga izročil policiji, kateri je Frontalonij izjavil, da denarja sploh ni vzel z De Falcove prodajne mize, da pa je kljub temu pripraviljen kriti to vsoto iz svojega žepa. Med preiskavo so agenti odkrili pri njem vozni listek za Koeln ter listke za prtljago, ki je bila na postaji. Pre-gledali so še prtljago in pri tem je prišla na dan beretka s šestimi na-boji ter vrsta orodja za vamljanje.

PD VALENTIN VODNIK — DOLINA
vabi danes, 16. t.m., ob 20.30 v občinsko telodavnico v Dolini
na VEČER ZBOROVSE PESMI
s pevskeimi zbori »La Montanara«, »F. Prešeren« in »V. Vodnik«.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom
Repertoarna obveznost iz pretekle sezone
GEORGES FEYDEAU
Champignol ali vojak po sili
(vodeville v treh dejanjih)
Prevod Janez Negro
Besedilo pesmi Miroslav Kosuta
Scena ing. Niko Matul
Kostumi Ksenija Jeričević
Glasba Aleksander Vodopivec
Plesi Janez Mejač
Režija MARIO URSIC

Danes, 16. t.m., ob 20.30
Jutri, 17. t.m., ob 16. uri
Rezervacija vstopnic vsak dan (razen nedelje) od 10.30 do 12.30, prodaja eno uro pred začetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734-265.

ZADNJC V KULTURNEM DOMU
Opozarjamo lanske abonente, ki si še niso ogledali Champignola, da bosta zadnji dve predstavi tega dela na sporedu danes in jutri v Kulturnem domu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom
GOSTOVANJE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE
Svetlana Makarovič
SOVICA OKA
Režija in obnova predstave MATJAZ LOBODA
Osnutki za lutke in sceno JAKA JUDNIC
Pesmi uglasbila SVETLANA MAKAROVIC
Glasbena uprema in priredba FRANTI GRIZLEK
Izvedba lutk JANKO STEFE
Izvedba kostumov BECA ŠTUPNIK
Izvedba scene VOJKO ŠTUEFC
Tehnično vodstvo SALKO BASIC
Ponovitev v ponedeljek, 18. t.m., ob 15.30 in ob 17.30.

PRIDITE
danes na solistični koncert kitarista MIHE BELIČICA. Odviljal se bo v vzhodju tabornega ognja ob sodelovanju priložnostnega zborčka. Začetek ob 19.30.
Odbor SKK

Včeraj - danes
DANES, sobota, 16. oktobra
JADVIGA
Sonce vzide ob 6.23 in zatone ob 17.18 — Dolžina dneva 10.55 — Luna vzide ob 23.25 in zatone ob 13.15.
JUTRI, nedelja, 17. oktobra
MIRA

Razstave
Danes ob 18. uri v umetniški galeriji palače Costanzi odprte razstave del Edoarda Devette, ki jo je pripravil muzej Revoltella.

Izleti
SPDT priredi jutri, 17. t.m. avtobusni izlet na Predmejo z vzponom na Caven in Kucelj. Odhod avtobusa ob 7.15 izpred sodnije na Foru Ul-piano.
SPDT priredi 3. in 4. novembra dvodnevni avtobusni izlet na otok Cres z ogledom Malega in Velikega Lošinja. Prenočevanje s polpenzionom v Malem Lošnju. Vpisovanje v uradu ZSSD. Ul. Geppa 9, tel. 31-119 do 26. oktobra.
PD Rdeča zvezda obvešča vse izletnike, da bo odhod avtobusov z jutri, 17. t.m., ob 6.30 iz Gabrovca nato bodo avtobusi šli še mimo Samotore, Saleza, Zgonika, Repniča in Bršičikov.
Prosvetno društvo »Ivan Grbec« v Šklednju priredi v nedeljo, 7. novembra, izlet v škojfo Loko, Poljane in Cerkljo. Vpisovanje za izlet bo v društvenih prostorih ob delavnikih (razen srede in sobote) od 17. do 18. ure.

Prispevki
Namesto cvetja na grob Dominika Maganje darujeta nekaka Ljuba in Marino Košuta 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V 74. letu je dne 13. t.m. preminil naš dragi
DOMINIK MAGANJA
Pogreb bo danes, 16. t.m., ob 10.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.
Žalostno vest sporočajo: njegova Emica, sin Klavdij z ženo Rosalbo, njegov drugi vnuk Drejček ter drugi sorodniki.
Trst, 16. oktobra 1976
Pogrebno podjetje Zimolo.

SREČANJE O MEDDEŽELNIH ZVEZAH V CELOVCU

Avstrijci podpirajo zamisel o letalski progi Ronke-Celovec

Zaradi predčasnih volitev in potresa neugodno poslovanje sezone Ronke-Dunaj - VIII. srečanje predstavnikov sosednih dežel bo jeseni 1977 v Gorici

Pred dnevi je bilo v Celovcu VII. meddeželno srečanje o letalskih zvezah, katerega so se udeležili predstavniki vlad, poslovnih krogov in trgovinskih zbornic iz Furlanije - Julijske krajine, Hrvaške ter avstrijske Štajerske in Koroske. Odposlanstvo iz naše dežele je vodil odbornik za promet Cocianni, sestavljal pa so ga med drugim predstavniki deželne zbornice trgovinskih zbornic Lupieri, predsednik konzorcija za Julijsko letališče, v Ronkah Angelli in predstavniki organizacije «Un'Oncamere» v meddeželni delovni skupini za letalske zveze Tamaro.

Odbornik Cocianni je podal daljše poročilo o zadnjih stikih, ki jih je imel z ministrstvom za promet Ruffinjem in s predstavniki vojaških oblasti, s katerimi je obravnaval vprašanja vojaških služnosti, zaradi katerih je še vedno prepovedan prelet Kanalske doline. V tej zvezi pa je v Rimu prejel zagotovilo, da bo ta prepoved v najkrajšem času prekinjena, tako da bo mogoče vzeti resno v pretes možnost vzpostavitve redne meddeželne letalske zveze Ronke - Celovec. V tem primeru bo treba predhodno izposlovati dovoljenja, ki so potrebna za to, da bi letala na progi Ronke - Celovec lahko prevzajala potnike in blagovne pošiljke ne le v krajevnem, temveč tudi v tranzitnem oziroma mednarodnem prometu.

Načelnik avstrijskega odposlaništva, podpredsednik štajerske trgovinske zbornice Wick je v tej zvezi naglasil, da vlada v avstrijskih poslovnih krogih veliko zanimanje za možnost vzpostavitve nove letalske zveze med Furlanijo - Julijsko kra-

Pismo uredništvu

Uredništvu Primorskega dnevnika
Odpri pismo devinsko-nabrežnemu županu pol. Albinu Škerku.

Vljudo Vas prosimo, da bi v eni prihodnjih števil Vašega cenjenega lista objavili sledeče:

V četrti smo v Primorskem dnevniku med kroniko o seji devinsko-nabrežanske občinskega sveta opazili, da ste med poročanjem o morebitnem plačilu otroških vrtcev izjavili, da so se starši vseh otrok, ki bodo obiskovali občinski vrtec, strinjali s plačilom, ki ga namerava uprava prvič uvesti na naših št. 10. lonske spomenice zaščitenih vrtcev. Edini, ki se protistavlja tej nameni pa so bili »premožnejši sloji« iz Devina. Ker smo podpisani bili prisotni, bi radi vedeli kdo izmed nas spada v ta privilegiran sloj.

Naj omenimo, da je bilo na omenjenem zborovanju prisotnih 13 staršev, kjer dela povsod le po eden na družino in to pri raznih podjetjih, tako pri privatnih kot državnih. Vljudo Vas prosimo gospod župan, da nam preko našega dnevnika odgovorite, kateri davčni utajevalci se skrivajo v naši sredi, ali vsaj kateri odvisen delavec spada med premožnejše sloje.

Prepričani, da bomo kmalu dobili Vaš cenjen odgovor, Vas pozdravljamo.

Zbogor Orlando (Devin), Nadja Malalan, Legiša Lidija, Jasna Strgar, Radetti Marta in Busan Elena.

Z razstave Expomodel 76 na velesejmu

Se danes in jutri si lahko ogledamo vsedržavni salon modelarstva, ki ga je tržiški odsek organizacije «International Plastic Modellers' Society» pripravil v glavni hali na razstavišču pri Montebellu. «Expomodel 76» privablja staro in mlado: v teh nekaj dneh — odprli so ga v nedeljo — si je razstavljene modele ogledalo nekaj nad 7000 ljudi. Med obiskovalci prevladujejo mladi, ki si z zanimanjem ogledujejo miniaturne tanke, letala, podmornice, ladje, makete, vojake in razne eksponate. Danes bo salon odprt od 16. do 21. ure, jutri pa neprekinjeno od 10. do 21. ure. V razstavnici

dvorani bo jutri ob 18. uri manjša slovesnost, na kateri bodo člani strokovne žirije podelili nagrade in priznanja za najboljše modele. Podelili bodo tudi nagrade za modele, za katere se je opredelilo občinstvo na podlagi posebnega glasovanja.

Uspeh tega prvega vsedržavnega salona modelarstva je prekosil vsa kršna pričakovanja prirediteljev, zato so se ti začeli resno ukvarjati z mislijo, da bi prihodnje leto ponovili poskus. Nekateri se zavzemajo celo za to, da bi salon modelarstva postal redna vsakoletna prireditve na tržiškem sejmišču. Ustrezni sklep je v dobri meri odvisen od

jino in Korosko, saj g.avitira na jug večji del avstrijskega gospodarstva, kar velja še posebej za gošpodarstvo Štajerske in Koroske.

Na srečanju so pregledali dosedanja dela, opravljena na področju letalskih povezav med zainteresiranimi deželami. V tej zvezi s, poudarili, da so lokalna letališča v vseh sosednih deželah na območju med Alpami in Jadranskim morjem premalo izkoriščena. Pred odhodom deželne zbornice trgovinskih zbornic Lupieri je nato v poročilu o sezonskih progah dejal, da je bilo letošnje poslovanje poletne proge Ronke - Dunaj, ki jo je že tretje zaporedje vzpostavila družba Al'Italia, v glavnem neuspešno, kar je treba pripisati zlasti predčasnim volitvam v Italiji in potresu. Ravnatelj zagreb-

škega letališča Blaži je podal poročilo o razvoju letalskih zvez z izhodiščem na Hrvatskem in se pri tem držal zlasti ob problemih, ki se odpirajo ob povečanju prometa na reškem aerodromu na Krku. Govornik je posebej poudaril pomen skorajšnje povezave otoka s celino s sodoobnim mostom.

Razprava je nato zajela še vrsto drugih vprašanj skupnega interesa, in sicer vprašanj tehničnega, juridčnega, političnega, turističnega in finančnega značaja, ki jih bo treba rešiti preden bo lahko prišlo do uresničitve načrtov za redno letalsko povezavo med zainteresiranimi deželami. Omenjena vprašanja bodo predmet nadaljnjih poglavitih na VIII. srečanju, ki bo jeseni prihodnjega leta v Gorici.

PO ZAGOTOVILIH ING. CONTALDIJA

Koniec oktobra prve kompozicije na popravljeni progi Videm - Trbiž

Glavne občine in trgovinske zbornice iz naše dežele odslej povezane z deželnim elektronskim središčem

Promet na železniški progi Videm - Trbiž bo ponovno vzpostavljen še v tem mesecu, in sicer za nekaj časa samo podnevi in s motorno vleko. Vest je sporočil načelnik tržiškega železniškega okoliša ing. Contaldi na včerajšnjem srečanju z deželni odborom in trgovinsko zbornico. Ing. Contaldi je v tej zvezi omenil, da so po potresu takoj začeli popravljati progo: do sedaj so lahko izpolnili promet le od sedaj Videm - Humin, nekako od 25. oktobra pa bodo odstranili usad, ki je zasul 400 metrov proge severno od Humina, hkrati s tem pa bodo strokovnjaki pregledali obronke nad progo na odseku Mužci - Kluze - Pontebe. Če bodo pregledi pokazali, da ni nevarnosti novih usadov, bodo še pred koncem meseca prižgali zeleno luč za prvo kompozicijo.

Predstavniki deželne uprave in zainteresiranih krajevnih ustanov so včeraj v Trstu podpisali sporazum, na podlagi katerega se bodo glavne občine in štiri trgovinske zbornice, v naši deželi poslej lahko posluževale deželnega elektronskega središča za izdajanje anagrafskih in drugih dokumentov. Tako bodo matični uradi v gorški, videnski, porčeniški in tržiški občini lahko kmalu začeli izdajati dokumente v »realnem« času, se pravi ob sami predložitvi ustreznih prošnji. Ta služba deluje že dalj časa v Trstu, sedaj pa jo bodo uvedli tudi v gorški občini (najbrž že v letošnjem novembru), pozneje pa še v Trbižu, Vidmu in Pordenonu. Vzporedno s tem bodo teke priprave za povezavo trgovinskih zbornic, ki bodo s pomočjo elektronskega središča lahko začele izdajati dokumente, ki zadevajo poslovanje industrijskih, trgovinskih in obrtniških podjetij, uradnih vpisanih na ustreznih seznamih. Omenjene občine in trgovinske zbornice bodo predvidoma povezane z elektronskim središčem, ki se nahaja v Ul. sv. Franciška v Trstu, do konca prihodnjega leta.

Predsednik deželne odbora Co-

melli se je včeraj s posebno brzojavo zahvalil predsedniku senata Fanfaniju in izrazil zadovoljstvo deželnih organov ob soglasni odločitvi zakonskega odloka, ki določa nujne posege v korist prebivalstva na potresnih območjih naše dežele. Comelli se je zahvalil tudi predsedniku posebne komisije Ripamontiju in parlamentarcem iz Furlanije - Julijske krajine, ki so sodelovali pri sestavi odloka.

Podpredsednik deželne vlade Stopper se je sestel s predstavniki sindikalnih organizacij, delegiranim u praviteljem Tržiškega Lloydja Lacalmito in upraviteljem družbe «Naviazionale Alto Adriatico» Casa. Na srečanju so vželi v pretes vprašanje pomorskih zvez, ki jih vzdržuje ladje družbe «N. A. A.». V tej zvezi so sklenili, da bodo skupno postavili zahtevo po čimprejšnjem sestanku z ministrom za trgovinsko pomorjaro Fabbricem, ki ga temeljno bodo predložili nujnost obnove sedanjih koncesij za omejeno pomorsko družbo in njenega prehoda pod okrilje Tržiškega Lloydja pred predvidenim rokom 1. januarja 1978.

Na Montuzzi počastitev p. Leopolda Mandiča

V kapucinski cerkvi na Montuzzi (blizu stolnice) v Trstu prirejuje zadnje štiri večere izredne slovesnosti v čast hrvaškega patra Leopolda Mandiča, ki ga je Pavel VI. letos 2. maja prijel blaženim. Splošno je znano, da je ta duhovnik (1866 - 1942) živel 33 let v Padovi, odkoder so sedaj začasno v Trst pripeljali njegovo pomembno relikvijo.

Danes popoldne je na Montuzzi na sporedu slovenska končelacija. Vodil jo bo prvi predstavnik slovenskih kapucinov p. Stefan Bažič iz Ljubljane. Začetek ob 15.30.

GORIŠKI DNEVNIK

PLODNO DELO OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Kakšne težave ovirajo uvedbo enotnega šolskega pouka v Gorici?

Svetovalci so se poklonili spominu Miroslava Ferletiča, prvega po vojni izvoljenega župana

Z enominutnim molkom se je občinski svet včeraj popoldne v Dobrodo poklonil spominu prvega po vojni izvoljenega župana Miroslava Ferletiča, ki je umrl pred mesecem in pol. Župan Andrej Jarc, ki je vodil seje, je prikazal marljivost svojega predhodnika, ki se je za vzemal predvsem za rešitev težav svoje občine in za pozagovanje kraških gmacij, ki so v tisti dobi kazale prostrane površine golote, posledica prve svetovne vojne. Spomnil se je tudi pred kratkim umrlega župana iz Foljana Galbatiija, ki je bil velik prijatelj Slovencev.

Tudi včerajšnja seja dobrodoškega občinskega sveta je bila večidel posvečena šolskim vprašanjem. Podžupan dr. Marjan Lavrenčič, ki je po smrti odbornika Severina Devetaka prevzel razvoj šolstva, je svetovalce seznanil s nekaterimi ukrepi, ki jih občina misli sprejeti v prid šolobveznih otrok. Šolske knjige bo sedaj razdeljevala občinska knjižnica, ki jih bo po končanem šolskem letu zahtevala nazaj. Tako si bo občina prihranila velik strošek za naslednje leto. Dijaki si bodo obdržali le tiste učbenike, kot je slovar, ki jih bodo uporabljali do konca šolskega leta. Še vedno težave s prevozom dijakov v Gorico in to predvsem sedaj, ko ima srednja šola pouk popoldne. Še vedno manjka soglasje vseh zainteresiranih glede uvedbe enotnega urnika, ki bi tako reši kočljivih težav nad sto dijakov, ki se vsakodnevno vozijo iz Dobrodo in zaselkov v Gorico.

V nekaterih italijanskih šolah v Gorici so uvedli enotni urnik že prejšnja leta, zato je nerazumljivo, kako ne more priti do soglasja tudi na slovenskih šolah, če pomislimo, da največji dotok dijakov pride prav s podeželja. Svetovalci SSK so predlagali nakup šolskega avtobusa, ki bi tako osamosvojil občino od drugih elementov, ki ovirajo rešitev tega vprašanja. Župan je pojasnil, da občini ne zadostuje en sam avtobus. Treba bi bilo vsaj dva ali celo tri avtobuse, in prav toliko šoferjev, kar bi naložilo upravi ogromnih stroškov. Zato bo občinski svet še vedno vztrajal pri ureditvi zadeve s soglasjem šolskega skrbništva, ravnateljstva vseh šol in zavodnih svetov. S tem v zvezi je občinski svet sprejel resolucijo odbornika Jožeta Jarca, ki poziva pokrajinsko upravo naj čimprej združi vsa avtobusna podjetja na Goriškem v en sam konzorcij. Letaj naj bi prišel pod skupno javno upravo. Tako bi se izognili sedanji zmed.

Za pravkar obnovljeno šolsko stavbo v Dolu bo treba potrošiti še 2,6 milijona lir. Treba bo ojačiti razsvetljavo, obnoviti zunanji omet, in ga prekriti s plastičnim barvilom ter urediti pločnik tam, kjer ga še ni. Za nadalje pa bo treba šolsko dvorico še ograditi. 430.000 lir bo občina potrošila za prepletkanje dobrodoške šole in otroškega vrta. Uprava potroši letno 2,8 milijona lir za prevoz učencev in zaselkov v šole in v otroški vrtec. Občinska uprava ne bo namestila dvojezičnih tabel na pokrajinskih cestah, ker bi tako le podprla politiko pokrajinske uprave do tega vprašanja. Zato bo še naprej izvajala pritisk na tiste politične sile v pokrajinskem svetu, ki so za to pomanjkljivost odgovorne. To je župan pojasnil, potem ko je svetovalec SSK Marjeta Ferletič posvarila upravo, naj postavi dvojezične table

na svoje stroške tudi na pokrajinskih cestah.

Svetovalci so sprejeli še več drugih sklepov. Denar, ki ga je poseben odbor zbral za potresne bodo dali v skupen sklad drugih občin tržiškega območja, s katerimi bodo zgradili počitniško hišo za onemogle v Režiji.

Treba bo še sestaviti nov pravilnik o javni uporabi otroškega zabavišča za šolskim poslopjem v Dobrodo; nadalje bo treba urediti nekatera cestna križišča in parkiri prostor pred novim pokopališčem.

Korektivno šolsko telenovbo, za katero skrbi občinska uprava že več let, bo letos vodil domači Boris Cotic. Svetovalci so se potrdili kot priprave za pregled računov za tekoče leto, ki jo sestavljajo Julko Gergolet, Jožef Ferlola in Marja Ferletič.

Danes zadnji dan razdeljevanja benčinskih bonov

Danes je zadnji dan za dvig benčinskih bonov. Avtomobilski klub, ki ima svoj sedež na Tržaški cesti, je odprl samo v dopoldanskih urah. Upravičenci dobijo zadnji obrok, ki je precej manjši od tistega, ki je bil prvotno predviden. Upoštevajoč, da se je benčin v prosti prodaji podražil za 25 odstotkov in da je zaradi dolgih kolon na prehodu tudi nakup pogonskega goriva v Jugoslaviji zamudna zadeva, tudi takojšnje količine (60 litrov) ne gre zametavati.

IZLET PRIMORSKIH ŠTUDENTOV OB DNEVU VARČEVANJA

Nad sto dijakov in vzgojiteljev obiskalo občini Dobrodo in Sovodnje

Izletnikom sta župana opisala položaj v obeh občinah
Zanimiva pobuda novogoriške podružnice Ljubljanske banke

Včeraj se je mudila na Goriškem skupina 110 dijakov osemletk iz Slovenije. V spremstvu prosvetnih delavcev so obiskali Dobrodo, Redipuglio, Ronke in Sovodnje. V Dobrodo sta jih sprejela župan Andrej Jarc in občinski odbornik Jože Jarc ter sta dijakom, spremljevalcem in predstavnikom Ljubljanske banke, ki je v okviru dneva varčevanja organizirala ta izlet, odgovarjala na njihova vprašanja o življenju Slovencev na Krasu. Župan Andrej Jarc je opisal zgodovino boja slovenskega kroglecloveka za svobodo ter s tem v zvezi opozoril na pomemben tem v zvezi osvoboditev. V znak hvaležnosti je ljudstvo postavilo nadlim občanom veličasten spomenik, pred katerim so se izletniki zbrali. Župan je nato poročal o boju Slovencev za narodne pravice ter nazivel tudi nekatere uspehe, ki jih dosegi z namestitvijo dvojezičnih napisov. Opisal je šolske razmere, šolski stroj ter številčnost slovenske šolske mladine, ki dobiva temeljno izobrazbo v domači osnovni šoli, srednješolsko pa v šolah v Gorici. Izletniki so se zanimali tudi za gospodarsko stanje ter izvedeli, da se večji del prebivalstva z delom v tržiških industrijskih obratih in le manjši del s kmetijstvom.

»Boj za laše narodnostne pravice, ki traja že vsa povojna leta in ki predstavlja nadaljevanje tistega boja, ki smo ga začeli že pod fašizmom in med vojno, pa še ni končan ter pričakujemo, da bo prav sporek v Osimu, ki ga bodo ratificirali v kratkem, ustvaril pogoje za napredovanje naše stvari,« je dejal župan Jarc.

Nekaj pred polnoč so se slovenski dijaki, ki so potovali s tremi avtobusi, pripratoli v Sovodnje, kjer so jih na osnovni šoli sprejeli učenci osnovne šole z vzgojitelji. Sprejeli so jih župan občine Sovodnje Jožef Čučut, odbornik Janko Cotic

Dijaki višjih razredov osemletk na Primorskem v osnovni šoli v Sovodnjah

in občinski tajnik dr. Jožko Prinčič. Župan je nevtorče na kratko seznanil z zgodovino tega kraja ob Soči, kjer se končuje narodnostna meja, ter je še posebej ovestil sedanje razmere v tem kraju, kot je slovenski in hoče takšen tudi ostati.

V imenu novogoriške podružnice Ljubljanske banke se je za prisrčen sprejem zahvalil Cveto Namut. Zaradi slabega vremena so se dijaki zadrževali v prostornih sovedenjske osnovne šole ter niso odšli na goriški grad, kot je bilo prvotno določeno, ampak so se v opoldanskih urah odpeljali domov.

Danes v Foljanu seja za izvolitev župana

V Foljanu je za danes zjutraj sklican občinski svet. Na dnevnem redu je edina točka — izvolitev novega župana, ki bo nasledil pred kratkim umrlega Luigija Galbatiija. Po vsej verjetnosti bo mesto prvega občana zasedel 35-letni komunist Pino Zorzenon.

Aretacija

V goriške zapore so včeraj pripeljali 33-letnega Silvia Galatiija, stanujočega v Gorici. Ul. Brigata Pavia 93. Prestati bo moral 5 mesecev in 13 dni zaporne kazni, na katero ga je obsodil pretor v Vicenzi, ker je vozil nezavarovan avtomobil brez voznškega dovoljenja.

Danes popoldne nastop italijanskih skupin iz SFRJ

Danes ob 18. uri bodo v kinodvorani Verdi v Gorici nastopile kulturne in umetniške skupine Italijanske unije. Prireditelj pripravljajo pokrajinska turistična organizacija EPT, so delujeta pa deželni odbor in goriška občinska uprava.

Program obsega nastop pevskega zbora iz Pulja, ki bo pod vodstvom Nello Milottija zapel Il Brindisi Slavica Zlatiča in Remenada Nello Milottija, Zbor z Reke bo pod vodstvom Dušana Marčelja zapel Mitilottiero «Le Nebbie» in de Marzijevo «Jožka la Rossa». Oba zbora p. bosta skupno zapela «Suite Istriana», «Stelutis» Alpinis in «L'Onda del Mattino».

Folklorna skupina iz Kopa bo pod vodstvom Lidie Colaric izvajala nadaljnje globe po so se takole zvr-

IZVOLJEN V ČETRTEK ZVEČER

Walter Reščič - predsednik rajonske skupščine Štandrež

Zahleva po prevajalcu in zapisnikarju
Seja je bila v Domu Andrej Budal

V četrtek zvečer se je Štandrežu sestala rajonska skupščina in izvolila za predsednika Walterja Reščiča, delegata krajevne sekcije PSL. Reščič je prejel deset glasov, Božidar Tabaj, ki je predstavljal kulturno društvo, pa pet. Za izvolitev predsednika so bile potrebne trojne volitve, ker je po pravilniku šele pri tretjih volitvah zadostoval relativno število glasov, potrebno za predsednikovo izvolitev.

Štandreška konzulta se je tokrat prvič sestala v Domu Andreja Budala. Predsednik upravnega sveta doma Diego Marvin je tolo pozdravil vse člane skupščine in se posebej župana De Simoneja in odbornika Marjana Cefarjana, ki sta prišla na sejo skupščine.

V začetku se je župan razložil pravilnik o delovanju rajonske skupščine in o izvolitvi predsednika, zaradi katere se je skupščina tudi se-

stala. Po uvodnih formalnostih so se lotili volitev in pri tretjem volilnem krogu izvolili novega predsednika.

Walter Reščič se je zahvalil vsem, ki so omogočili njegovo izvolitev. Zahleval je od župana naj občinska uprava bolje kot doslej upošteva predloge, ki se oblikujejo v tem posvetovalnem telesu. Po predsednikovih besedah se mora rajonska skupščina uveljaviti in dobiti svoje pravo mesto v občinskem snovanju. S tem namenom so bila ta telesa tudi ustanovljena. Če bo občinska uprava spoštovala predloge rajonske skupščine, potem ne bo razlogov, da bi podala ostavko, kot se je to zgodilo prav v Štandrežu. Predsednik Reščič je predlagal, naj občina poskrbi za prevajalke in zapisničarje, da bi imeli možnost, da bi to odgovornost zaupali kakšnemu domačemu študentu. To pomanjkljivost so ugotovili že na prejšnji konzultaciji.

Župan Pasquale De Simone je priprl ta predlog in obljubil, da bo občinska uprava poskrbela za sredstva, s katerimi bodo nagradili to delo.

Ker na dnevnem redu razen volitev niso imeli drugih točk, so v dobre pol ure delo zaključili. Seji, ki je bila javnega značaja, je prisostvovalo tudi nekaj krajanov.

Drvi koncert dveh češkoslovaških pianistov

Drvi ob 12. uri bosta nastopila v občinski glasilni šoli v Ul. Oberdan češkoslovaška pianista Helena in Radomir Melmuka. Prireditelj sodi med spremljajoče manifestacije srednjeevropskega kulturnega srečanja, na katerem je teka beseda o češkoslovaških glasbenih ustvarjalcih Noraku, Janaku in Dvořaku. Umetnika bosta izvajala tudi skladbe Poulanca in Mendelssohna.

Danes bodo zaprti razstavi z naslovom «Glasba in letenje», ki so jo odprli med letošnjim srednjeevropskim kulturnim srečanjem. Na njem so razstavili lepake za reklamiranije pesmi, ki so se uveljavile v času prvih poletov.

Kino

Gorica
VERDI 16.45—22.00 «L'Italia s'è rotta», T. Teoli, N. Scarpetta. Barvni film. Mladim pod 14. letom prepovedan.
CORSO 17.00—22.00 «La vendetta del l'uomo chiamato Cavallo», R. Harris, G. Sandergeen. Barvni film. MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Chi giace nella culla della zia Ruth», Prepovedan mladim pod 14. letom.
CENTRALE 16.45—21.30 «L'uomo venuto dalla pioggia», C. Bronson. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «La dottoressa sotto il lenzuolo», C. Schubert. E. Zamara. Barvni film. Mladim pod 18. letom prepovedan.

Tržič
EXCELSIOR 17.30—22.00 «I quattro dell'Ave Maria».
PRINCIPE 17.30—22.00 «Napoli violenta».

Nova Gorica in okolica
SOCA «Dvanajst žigosanih» — am. barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Mož z zlati pistolo» — am. barvni film ob 18.00 in 22.00.
DESKLE «Gold» — am. barvni film ob 19.30.

SPOROČILO POVELISTVA MESTNIH STRAŽNIKOV

V prvih devetih mesecih 3000 prometnih prekrškov

Izredno visoko število glob lastnikom tovornjakov in kombijev, ki ne spoštujejo omejitve prometa na ločnem mostu

V razdobju od 1. januarja do 30. septembra letos so vozniki na goriških cestah zakrivali skoraj 3000 prometnih prekrškov, točneje 2967. Toliko so jih namreč ugotovili mestni stražniki in so kršitelje primerno kaznovali. Prav gotovo pa s kakšno globo ali kazni zaradi prometnega prekrška prisodili tudi drugi organi, ki skrbijo za varnost prometa.

Največ prekrškov zadeva nedovoljeno parkiranje vozil: mestni stražniki so jih v prvih devetih mesecih tega leta zabeležili kar 1508. Na drugem mestu (814) je voznja v prepovedano smer. Na poveljstvu mestnih stražnikov smo se pozanimali kako je mogoče, da so goriški vozniki tako nedisciplinirani in da v tako velikem številu vozijo po cestah, kjer promet ni dovoljen. Dobili smo zanimivo pojasnilo, ki daje prekrškom blazni značaj. Na poveljstvu namreč trdijo, da so bile te globe po večini prisojene na ločnem mostu in da so jih morali plačati šoferji tovornjakov. Ločniški most je namreč med potresom doživel nekaj resnih škodob ter so ga najprej zaprli za promet, potem pa so promet na njem omejili. Uvedli so enosmerno vožnjo ter prepovedali vožnjo tovornjakov in kombijev z nosilnostjo nad 25 tonov. Tega predpisa ne spoštujejo predvsem šoferji kombijev. Ko se z ločnice strani pripeljejo na most, jih na drugi strani brega, kjer je čuvajnika za upravljanje semafora ustavi mestni stražnik in jim prisodi globo, če je vozilo težje od 25 tonov.

Precej glob plačajo tudi vozniki, ki pozabljajo na parkirno ured (57), na izpolnjevanje globe po so se takole zvr-

stile: ustavljanje tovornjakov v mestnem središču kadar to ne narekujejo delovne potrebe (14), voznja druge osebe na mopedih (57), polikovanje osebnega ali voznškega dovoljenja (57), prestopanje prometnih stez (40), kršitev prometnih predpisov (84), nepravilno orehavanje (13), voznja brez voznškega dovoljenja (84), prehitra vožnja (12), izsiljevanje prednosti (107) in povzročanje ropota (13).

Pri Štivanu skrivališče ukradenega blaga
V bližini Štivanja so v opuščnem kamnolomu našli skrivališče ukradenih predmetov. Gre za nekaj umetniških del ter za bogoslužne predmete, zaradi tega preiskovalci domnevajo, da so bili ukradeni iz kake porušene cerkve v Furlaniji. Ni pa izključeno, da prihaja plen iz sosednje Jugoslavije.

Goriške gasilce so včeraj zvečer poklical v Mariano, kjer se je vnela zagovina v silosu podjetja Compensari Friuli. Za enkrat se nimamo poročil o škodi niti o vzroki: požara.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Al Moro — Ulica Carducci 38, tel. 2268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli 24, tel. 72340.

SPOROČILO GORIŠKEGA ŽUPANA

Prošnje za popravilo hiš ki jih je poškodoval potres

Pravico do odškodnine imajo tudi občine, ki niso omenjene v deželnem zakonu

Tudi tiste občine, ki niso izrecno vključene v potresno področje, ki ga določa deželni zakon št. 15 od 10. maja 1976, so lahko deležne nekaterih ugodnosti, če prizadete osebe dokažejo škodo, ki so jo utrpeli zaradi potresa 6. maja. Poškodbi, ki ne dosežejo 500.000 lir, ne bodo jemali v poštev.

V skladu s členom 2 omenjenega zakona imajo lastniki zasebnih stanovanj pravico do 25. oktobra predložiti prošnjo na župana na navadnem papirju.

V prošnji morajo opisati poškodbe in zahtevati, da pristojna komisija izvrši ogled in cenitev škode.

Tisti, ki so utrpeli škodo na industrijskih, trgovinskih in turističnih napravah (zgradbe, naprave, stroji,

KAKO JE Z ZAŠČITO NAŠEGA PODEŽELJA

Za nov pristop k alternativnemu obravnavanju revitalizacije Krasa

Za skladno in pravično reševanje urbanističnih problemov Krasa je treba zainteresirati v prvi vrsti Krasince, naše organizacije ter vse demokratične in politične sile

Ni prav, po mojem mnenju, da se z ukrepi urbanistično - administrativne metodologije in brez pravih smernic in vsem znanega prostorskega programa, skuša vse anomalije razvoja velikega mesta vedno zvrniti na socialno in ekonomsko najbolj šibek predel svoje okolice, v našem primeru na Kras. Prav ta Kras, ki se ima za svojo degradacijo zahvaliti predvsem anomalijam in kontradiktornostim prostorskega razvoja mesta samega. V preteklosti, ko je bilo njegovo zaledje še obširnejše in ko je bilo mesto v razcvetu, so na Krasu iskali predvsem delovno silo, na socialnem in ekonomskem področju pa ga postavili v popolnoma odvisen položaj. Zaradi nekontrolirane urbanizacije mesta, z imobilnim starim zgodovinskim jedrom in s skromnimi finančnimi sredstvi, se je občinska uprava in politične sile, ki jih zastopa,

znašla v škripcih, ker ne more zadostiti potrebam po površinah za socialne in rekreacijske namene in se le-ta zopet kot v preteklosti, obrača na Kras.

Z omejevanjem novogradenj, za majhnega lastnika, ki ga je leta 1969 uveljavila občinska uprava kot instrument urbanistične metodologije - kulture, se je pokazal s socialnega in gospodarskega vidika za zelo škodljiv in le delno upravičen kot zaviralni moment za razne mahinacije z zemljo.

Leta 1972 je sledil zakon o kraških rezervatih, programsko prazen in izdelan po isti logiki. To pomeni odrezati od upravljanja teritorija, ki ga ta zakon omejuje, tistega, čigar zemlja je in ki zanj predstavlja največkrat največjo dobrobo in skromen vir dohodkov.

In danes površine za javne koristi - usluge!

Vtis imam, da smo priča dobro premišljeni strategiji, ki hoče z vinkulacijo građenj v kraških vaseh in z zasedbo prostih površin v najrazličnejše namene na eni strani, s speljavo najrazličnejših cestnih, železniških in drugih infrastrukturna na drugi strani, ta teritorij v kratkem času etnično, socialno in ekonomsko zadušiti in ustvariti «rezervate», ki jih jutri, z enostavnimi administrativnimi akti hitro spremenijo v površino za novo urbanizacijo z vsemi posledicami, ki jih dobro poznamo.

Zato mislim, dokler se ne pristopi na politični ravni k alternativnemu obravnavanju revitalizacije celotnega Krasa, da nima smisla razpravljati o površinah za javne koristi - usluge, o perimetracijah posameznih vasi, še manj pa o načinu sanacije posameznih objektov. Zavedati se moramo, da revitalizacija Krasa ni izključno kulturna akcija, ampak stvar narčovanja, ki zajema socialne in ekonomske aspekte tega mikroambianta v kontekstu širšega teritorija.

Kaj storiti? Zainteresirati vse ljudi, ki na Krasu žive in delajo, vse demokratične in politične sile, pritegniti k sodelovanju tudi ostale kraške občine in slovenske strokovne organizacije kot so SLORI, Kmečka zveza, Slovensko gospodarsko združenje, Narodno in študijsko knjižnico idr., ki jim je rešitev Krasa zelo pri srcu in ki so svoje sodelovanje že večkrat ponudile, in pričeti z izdelovanjem programa, ki naj na podlagi zgodovinskega razvoja in potreb izdela trende za nov alternativni model socialnega in ekonomskega razvoja. Izločidse tega modela bi morala biti neizpodbitna pravica, da znotraj tega teritorija delajo in prebivajo, v ugodnih razmerah, predvsem njegovi avtohtoni prebivalci.

Vlogo koordinatorja, planerja in izvajalca kontrole nad tem programom naj prevzame gorska skupnost, ki ima za to akcijo vsa potrebna in tudi materialnih sredstev ji ne bi smelo primanjkovati.

Tako bi poleg stoletne in edine odvisnosti kraških vasi od velikega mesta, ustvarili tudi alternativni sistem ekonomske povezave med vasi samimi.

Na področju kmetijstva in živinoreje je potrebno pospeševati rentabilne oblike, kot so specializirano vrtnarstvo, zadržni hlevi, mlekarne itd.

Na gospodarskem področju bi bilo treba razvijati in stimulirati tiste oblike dejavnosti, ki so v humanem in fizičnem merilu značilne za to področje. Obrtniškim delavnicam, ki so v rokah domačinov, je treba nuditi možnost, da v bližini svojega bivališča in ne v tržaški industrijski coni, odprejo oziroma povečajo svojo delavnico ali pa se združijo v manjše obrtniške zadruge. Drobni trgovini, v lasti domačinov, z lokali in samem vaškem tkivu, je treba omogočiti razvoj in dati možnost, da ob vedno večji konkurenci kapitala v mestu, preidejo tudi v druge oblike združevanja. Ovrnodniti turistično rekreacijsko ponudbo, vedno v rokah domačinov, ki

gre od postinskih obratov, penzionov, motelov, campingov do zanimivih in novih oblik kmečkega turizma.

To pomeni dopustiti Krasincem, da so tudi oni deležni vsaj delnih ugodnosti na terciarnem in produktivnem sektorju, ki jim jih nudi odprta meja z Jugoslavijo, na turistično - rekreacijskem področju in na področju kmetijstva in živinoreje, pa neposredna bližina Trsta.

S tako prostorsko politiko, ki ima predvsem skrb za socialno in ekonomsko ravnotežje celotnega teritorija in ki izraža realni koncept življenja, to je pravične pogoje za delo, pravica do bivališča vzetega kot socialno dobrobo, bi poleg revitalizacije kraških vasi omogočili tudi mestu kvaliteten razvoj v razliki od kvantitetnega.

Mitja Race

OBRAČUN OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU TEŽAVE IDRIJSKE OBČINE V GOSPODARSKEM RAZVOJU

Rudnik živega srebra je pred desetimi leti ustvaril 47,7 odst. družbenega proizvoda v občini, letos pa le še 4 odst. - Preusmerjanje kmetijstva

Pred tedni smo objavili kratek pregled gospodarstva v tolminski občini, danes pa je na vrsti idrijska občina, ki je pretekli petek 1. oktobra praznovala svoj občinski praznik. Iz poročila, ki ga je na slavnostni seji prebral predsednik občinske skupščine, povzemamo nekaj pomembnejših podatkov.

Z nekakšno tesnobo v srcu smo priložnosti zapisali, da idrijska občina preživlja občutno gospodarsko krizo. Zakaj? Predvsem zato, ker je rudnik živega srebra, ki je bil vsa povojna leta glavni nosilec gospodarskega razvoja občine, začel zaradi izredno nizkih cen živega srebra na svetovnem trgu, v velike težave. Naj navedemo samo en zgovoren podatek: Leta 1966 je rudnik živega srebra ustvaril za 47,7 odst. družbenega proizvoda v občini, danes pa samo še 4 odst. Ta velik izpad v bilanci družbenega proizvoda občini vse gospodarske dejavnosti, in pritiči z izdelovanjem programa, ki naj na podlagi zgodovinskega razvoja in potreb izdela trende za nov alternativni model socialnega in ekonomskega razvoja. Izločidse tega modela bi morala biti neizpodbitna pravica, da znotraj tega teritorija delajo in prebivajo, v ugodnih razmerah, predvsem njegovi avtohtoni prebivalci.

V zvezi s tem vprašanjem je občinska skupščina večkrat razpravljala, kaj ukreniti, da bodo druge gospodarske panoge v občini uspešno delovale. Predvsem po potrebo razvijati tiste gospodarske panoge, ki bodo dajale najboljše uspehe. Potrebno bo podpirati hitrejši rast produktivnosti in istočasno tehnično opremljenosti delovnih mest. Pospeševati bo treba

združevanje gospodarskih organizacij, ker razdrobljeno gospodarstvo ne more v korak s hitrim razvojem v drugih občinah.

Pred kratkim so v občini sprejeli družbeni načrt razvoja za obdobje od 1976 do 1980. Ta načrt predvideva povečanje družbenega proizvoda v prvih dveh letih le v okviru sedanjih zmogljivosti. Trajnejša osnova za nadaljnjo rast produktivnosti bo preusmerjevanje v gospodarstvo, iskanje in uresničevanje novih načrtov za izboljšanje gospodarskega razvoja. Vodstvo občine bo ob pomoči širše skupnosti zastavilo vse svoje sile za doseganje začrtanih ciljev. Računa se, da bo v bodoče uspelo povečati rast družbenega proizvoda za okrog 10 odst. letno. Tako bi delno nadomestili kar je bilo zamujenega v preteklih letih in se približali slovenskemu povprečju.

Glede zaposlovanja je predvideno, da bo letno na razpolago od 60 do 70 novih delovnih mest. To bo tudi zavestno izseljevanje, ki je do sedaj vplivalo na prirastek prebivalstva občine.

Družbeni načrt občine predvideva nadalje 1,5 milijarde dinarjev za razširitev, modernizacijo in preusmerjanje sedanjih dejavnosti ter za nove dejavnosti. Gospodarske občine bo lahko zbralo le četrtino teh sredstev, tri četrtine bo treba poiskati iz drugih virov. V načrtu je tudi tesnejše sodelovanje in povezovanje združenega dela. Razvilo in utrnilo se bo združevanje v industriji, gostinstvu, kmetijstvu, gradbeništvu, obrti, komunalni in konfekcijski industriji. Gospodarsko zelo pomembno bo tudi sodelovanje med elektroindustrijo, gozdarstvom in lesno industrijo.

Idrija sama nima več prostora

za postavljanje in širjenje novih industrijskih obratov, ker je njen razpoložljivi gradbeni prostor že zapolnjen. Prav zato se bodo gradnje novih industrijskih obratov usmerjale na še neurbanizirana področja v občini. Tako je predvidena gradnja industrijske cone v Godovici, kjer je prostora več kot dovolj. To bo ugodno vplivalo tudi na razvoj kmetijstva v tem delu občine, ker bodo prebivalci tamkajšnjih vasi imeli bližje trgovine za svoje potrebe. Hkrati bo to ugodno vplivalo tudi na enakomeren gospodarski razvoj vseh območij v občini in prav tako na ohranitev zdravrega okolja in naseleženosti hribovitih predelov v občini.

Iz kmetijstva naj povemo še to, da se je do konca leta 1975 v idrijski občini preusmerilo že 146 kmetij. Do konca 1977 leta bo načrt preusmerjanja kmetij končan.

Predsednik občinske skupščine Idrije Cvetko Sulajc je svoje poročilo končal z naslednjimi besedami:

«Naj naglasim, da je samo od nas in od našega dela odvisen naš vsakdanji kos kruha ter gospodarska, socialna in duhovna blaginja. Vse niti naše sedanjosti in prihodnosti držimo v svojih rokah. Prav zato tudi še nikoli nismo bili tako odgovorni sami pred seboj, pred delovnimi ljudmi in občani in pred širšo družbeno skupnostjo. Naglasna odgovornost velja predvsem za vse vodilne, posebno še vodilne v gospodarstvu. To odgovornost moramo razumeti v smislu zaostrežne osebne odgovornosti, kajti gospodarsko stanje v občini je postalo tako surovo, da ne moremo in ne smemo biti popustljivi.»

A. P. — Ogarev

Sproščen zaključek tedna v Kulturnem domu v Trstu

Prizor iz Feydeaujeve komedije «Champagnol ali vojak po sili»

Danes, 16. t. m. ob 20.30 in jutri, 17. t. m. ob 13. uri, bosta predvidoma zadnji uprizoritvi iskricke komedije «CHAMPIGNOL ALI VOJAK PO SILI». Predstava, s katero je Stalno slovensko gledališče v Trstu poravnalo svoj dolg do lanskih abonementov, deloma iz še vedno nepopolnega obsejanja, deloma pa zaradi tega, ker so nekateri založili abonementske izkaznice, niso izpolnili pogojev za oglede predstave. Za vse takšne primere bosta na voljo še predstavi danes in jutri. Tudi če še izkaznice založijo, ali izgubijo, vas pri blagajni SSG čaka vstopnica, zato ne zamudite te zadnje priložnosti.

Komedija «CHAMPIGNOL ALI VOJAK PO SILI», s šansonom in presenetljivimi domislicami, izpopolnjuje tudi repertoarno podobo letošnje sezone ter ji daje tisto popoprano lahkost, po kateri je med nekaterimi obiskovalci veliko povpraševanje.

Stalno slovensko gledališče nadaljuje organizacijske napore za uresničitev objavljenega in začrtanega programa za dokončno ureditev pravega in finančnega statusa, te dni pričena načrtno akcijo za novi abonentski cikel v novi sezoni. Podpora, ki bo našemu gledališču izražena s povečanjem števil rednih obiskovalcev, bo največje jamstvo za nadaljnji uspešni razvoj te pomembne kulturno-umetniške ustanove slovenske narodnostne skupnosti v Italiji!

REFORMA IN RADIO TRST A

Pojasnilo

V prvem kritičnem zapisu o slovenskih radijskih oddajah na postaji «Trst A» smo se dotaknili tudi načina, kako je bila pripravljena oddaja «Mladi v zrcalu časa» in pripisali to častnikarju Saši Martelancu. Naknadno smo ugotovili, da je naš poslušalec zamenjal o seboj po glasu, kar pomeni, da Martelanc ni imel nič skupnega z omenjeno oddajo. To ugotavljam zaradi objektivnosti, čeprav gre za težavno identifikacijo ljudi pred mikrofonom. Obenem pa potrjujemo kritične pripombe na vsebino oddaje.

St. Oljak

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 16. OKTOBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Poljudna znanost: Obisk v muzeju
- 13.30 DNEVNIK
- 14.00 Odprtje 16. mednarodnega nautičnega salona v Genovi
- 18.00 Romeo in Julija 1970, drugo nadaljevanje
- 19.05 Izbranje loterije
- 19.20 Posebna oddaja iz parlamenta in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 POZABI NA LIZO

Delo je napisal Francis Durbridge, prevedla ga je in za TV priredila Franca Cancogni. Danes pride na vrsto drugo nadaljevanje oddaje.

Starinar Peter Goodrich se zalubi v lepo Američanko Lizo Carter, ki je pri neki nesreči vdovela, se z njo nekajkrat po naključju ali po dogovoru sestane, nato ženska ponovno izgine. Peter ostane brez sledu za žensko ki jo ljubi, brat Claude, znan glasbenik, mu skuša pomagati in bi rad izginotje ženske prijavil policiji, pa mu Peter tega ne dovoli. Zadeva se še bolj zaplete, ko Peter vidi v neki trgovini v mestu Lizino fotografijo in mu lastnik trgovine pove, da je to hčerka sira Wyatta, to se pravi tistega angleškega bogataša, ki ga je pred dnevi pognal iz svoje vile...
- 21.55 DNEVNIK
- 22.05 Posebna oddaja TV dnevnika:

Andrej Amalrik in razlogi nekega oporečništva

Andrej Amalrik je star 38 let, je po poklicu zgodovinar in živi od 18. julija v begunstvu na Zahodu, kjer je izbral svobodo. Pravi, da je to sovjetski begunec, ki najbolje pozna sovjetski sistem. Po svojem daljnem poreku naj bi bil Francoz, njegova družina je bila pogosto v sporu s sovjetsko družbeno ureditvijo. Nekega njegovega strica so bojda ustrelili, njegov oče pa je bil sedem let v zaporu. To je bilo v dobi stalinizma. Amalrik je bil že v Sibiriji, kjer je preživel tri leta, po vrnitvi v Moskvo je napisal knjigo z naslovom «Ali bo Sovjetska zveza preživela leto 1984?»

Ob koncu DNEVNIK 1, Danes v parlamentu

Drugi kanal

- 14.25 Nogometna tekma Luksemburg — Italija, prenos iz Luksemburga
- 18.30 Rubrike dnevnika 2 — Ankele, Parlament, Sport
- 18.55 Športna sobota, tedenska oddaja
- 19.25 Četrti papež
- 20.00 Dnevnik 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.45 DNEVNIK: INTELIGENCIA IN MOŽGANI

Danes je na vrsti drugo nadaljevanje. Govori o človekovih možganih, ki jih sestavljata dve praktično enaki polovici, ki sta tudi enako sestavljeni in vendar se med seboj razlikujeta. Govor bo o možganski skorji, o malih možganih in drugih strukturah tako pomembnega organa
- 21.50 DNEVNIK 2 — druga izdaja

Spomin na Louisa Jouveta: ZAKONITA OBRAMBA

Jenny Lamour je varietajska pevka, ki bi rada prodrila. Poročena pa je s polplevnim a zelo ljubosumnim moškim. Im ga rada in on jo ljubi. Ker pa bi rada čimbolj pospešila svoj vzpon k filmu, sprejme vabilo nekega finančnega močnega, ki je hkrati filmski producent. To pa vse njen mož, ki izgubi živce in sklene, da bo z njenim preprečil. Toda...

Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 10.00, 11.05, 12.05 TV SOLA:

Umetnost, Risanka, Vzgojna posvetovalnica, Koncert itd.
- 14.55 Nogometna tekma: DINAMO — BORAC
- 18.10 Obzornik
- 18.30 LESENE PIŠTOLE, barvni film

Televizija pride tudi v zaostalo iransko vas. Toda program, ki mu zaverovano sledi vsa vas, dobi «najbolj pristen» odmev med najmlajšimi. Ti pa brutalnost filmskih kavbojk «prenesejo» na ulice. Toda zadeva postane resna šele tedaj, ko otročad ukrade derezino. Dogodivščina se konča v bolnišnici. S tem pa nastane vprašanje, ali predstavlja televizija resnično napredek ali ne. Nastane vprašanje, ali je sleherni TV program primeren ali ne. Zaradi tega je bil film tudi nagrajen
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK

Tedenski znanjepolitični komentar
- 19.50 VIVA ZAPATA, celovečerni ameriški film

Film je nastal v času, ko je režiser Elia Kazan doživel hude čase. Obtožili so ga levičarstva, celo komunizma in ni zato imel več prostih rok, čeprav je bil zaradi vrste odličnih filmov že slaven. In v tej stiski mu je lik mehiškega revolucionarja postal še bližji. Njegov sodelavec John Steinbeck je po Pinchovom romanu napisal scenarij, ki je povsem ustrezen režiserju in njegovemu življenjskemu konceptu, pa tudi mehiški stvarnosti
- 21.50 Moda za vas
- 22.00 DNEVNIK
- Koper — barvna

Športni dnevnik:

Nogometna tekma DINAMO — BOREC, prenos iz Zagreba
- 19.30 Otrški kotiček: Skušajmo spoznati glasbo
- 20.15 D'EVNIK
- 20.35 TV film: MAŠČEVALCI
- 21.35 Francisco Pizarro, dokumentarni film
- 22.15 IN ŽENSKA JE USTVARILA LJUBEZEN, film

Zagreb

- 14.55 Nogometna tekma DINAMO — BORAC
- 17.35 Kolobar
- 17.45 SALAS V MALEM RITU, nadaljevanje
- 18.45 VZPON IN PADEC ŽIKE PROJE
- 21.00 CELOVEČERNI FILM
- 21.30 Glasbeni festival podonavskih dežel

TRST A

- 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 12.45, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 do 12.45 Dom in izročilo: Kramljanje, Koncert, Družina v sodelobni družbi, Lahka glasba, Pratikla, Glasba po željah; 15.45 do 19.00 Kultura in delo: Prisluhnimo jim spet, V diskoteki, «Ana stara petrolka», napisal Dante Cuttin, predvedla Marija Petarosa.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 16.00, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 9.15 Poskočce; 10.15 Glasbeni portret; 12.05 Glasba po željah; 14.10 Plošče; 14.35 Plošče tedna; 15.15 Pianist in orkester; 16.50 Primorski periskop; 17.00 Glasba po željah; 18.30 Zapojejo in zaigramo; 19.30 in 20.35 Glasbeni vikend; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.15 in 8.30 Budilka in kronika; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Radijska zgodba; 11.30 Druzi zvoki; 12.10 Ponovno na sporedu; 13.35 Preizkušajo se dilentanti; 14.25 Nogometna tek-

- ma Luksemburg - Italija; 17.10 Valčki; 17.35 Strnjena komedija; 18.20 Star radijski program; 19.30 Radiografija neke osebnosti; 20.00 Jazz za mladino; 20.30 Radijski oddaji; 21.05 Wolf - Ferrari; Il Campiello.

- 7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.20 Na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tehnik; 9.35 Mladina poje; 11.03 Sedem dni na radiu; 12.10 Godala; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači napetki; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 Glasbena mladina Slovenije; 14.25 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.45 S knjižnega trga; 16.00 «Vrtljak»; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.05 Gremo v kino; 18.45 Ljubljanski jazz ansambel; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Ansambel Jožeta Kampeca; 20.00 Radijski radari; 21.15 Za razvedrilo; 21.30 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden; 1.03 Zvočki; 2.03 Glasbena skrinja; 303 Jesenska serenada.

Horoskop

ponudbe, toda brez večjega uspeha. V družini bo zavladalo prijetnejše razpoloženje.
DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.)
Vaš napredek bo odvisen od nepričakovane dogodka. Napetost v družinskem krogu.
TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.)
Nepredvideni dogodki bi znali vplivati na potek dogajanj. Optimizem in zaupanje v okolico.
SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.)
Držite se dela oziroma službe in ne iščite novih poti. Razumeva-

nje neke osebe vas bo navdušilo.
STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.)
Poklicati boste morali koga na pomoč, kajti sami ne boste zmogli vsega.
V družini načrtovanje.
KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.)
Ohranite mirno krto, čeprav vas bo kaj spravilo v slabo voljo. Razpravljajte boste o domačih zadevah.
VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.)
Cinčanje ne bo privedlo nikamor. Zavihajite rokave. Preveč imate ponosa, ki ga drugi ne razumejo.
RIBI (od 20. 2. do 20. 3.)
Uspešno vam bo, če se boste na delo primerno pripravili. Srečen razvoj v neki družinski motnji.

Predsednik Slavističnega društva v Trstu Marko Kravos izročila darilo predsednici Slavističnega društva Slovenije dr. Pogorelcevi na zbiranju slavistov v tržaškem Kulturnem domu

IZBOR IZ DELA

Spodrezani
frak

NAIROBI, 13. oktobra (Tanjug) — Sodeč po ke-
nijskih izkušnjah, se tre-
nutno »izredno splača«
prerajati velike in dolgo-
trajne mednarodne kon-
ference. Po podatkih, ki
jih je nedavno v parla-
mentu navedel minister
za trgovino in industrijo
te države Muamunga, je
samo četrti zasedanje
UNCTAD (maja letos v
Nairobiu) prineslo Keni-
ji 5 milijonov dolarjev čis-
tega dobička.

Minister je te podatke
navedel v odgovoru na
vprašanje nekoga poslan-
ca, ali je pametno, da Ke-
nija tako pogosto na
stopa kot gostiteljica ve-
likanskih mednarodnih
posvetovanj. Tako bo od
26. oktobra do 15. decem-
bra v Nairobiu 19. gene-
ralna konferenca UNES-
CO, ki se je bodo udele-
žili predstavniki 136 dr-
žav, številni gostje in opa-
zovalci. Nairobijski hote-
li bodo morali v šestih
tednih, kolikor bo traja-
la konferenca, skrbeti za
prenočišče in hrano ok-
rog 4000 delegatov, gostov
in novinarjev.

BERITE
PRIMORSKI
DNEVNIK

— Dobra novica, gospod Healey. Ustavili smo padec funta.
»The Evening Standard«, London

Konzervni protest

Dobra letina v SZ presega zmogljivosti predelovalne
industrije — Posledice kmetijskega juriša čutijo druge

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 13. okt. — V času, ko si sovjetsko vodstvo zadovoljno mane roke zavoljo leto-
šnje dobre žitne letine in ko lokalni funkcionarji dobivajo odličja za zasluge v mobilizira-
nju kmetovalcev, pa je od tovarniških strojev prišel alarm. Vlado glasilo »Izvestija« ob-
javlja odprto pismo 63 delavcev lahke industrije, z različnih koncev ZSSR, ki opozarjajo,
da kmetijski pridelki ne bodo mogli predelati v konzerve, ker nimajo dobrih strojev
in opreme.

Vladno glasilo objavlja pi-
sma čez pol prve strani, kar
nedvomno priča o vsej res-
nosti problema. Delavci kon-
zernih, sladkornih, pekar-
skih, mesnih, mlečnih, sirar-
skih in drugih predelovalnih
ter živilskih kombinatov iz
Ukrajine, Kazahstana, Rusi-
je, Litve, Moldavije, Kirgizi-
je, Azerbajdžana, Armenije in
drugih sovjetskih republik
odkriti kritizirajo zvezo mi-
nistristvo, ki postavlja stroje
in opremo za lahko in pre-
hrambno industrijo, čes da
po njegovi krivdi ne bo mo-
gloče zvišati kakovosti in po-
večati izbiro živilskih izdel-
kov.

Problem se pravzaprav vie-
če že več let, ministristvo je
že v preteklosti doživljalo
nemenne kritike. A to leto se
je problem zaostрил zaradi
kmetijske letine, ki gre h
kraju in ki bo, po priznanju
samega Brežnjeva, zelo do-
bra. A dobra bo v prvi vr-
sti zato, ker so letos tako
zelo kot še nikoli, vpregli va-
njo sredstva, tehnike, ljudi,
političnih in drugih naporov.
Letošnja letina je veljala de-
ležo orjaških žrtev, vse je bi-
lo usmerjeno v to, da bi po-
pravili posledice lanske sla-
be letine in zagotovili izpol-
nitev celotnega 5-letnega pla-

na.
Bogate in z muko pridob-
ljene plodove polj pa ne bo
mogloče predelati v živila,
opozarjajo delavci prehran-
bene industrije, če ne bo na
voljo dovolj dobrih novih
strojev in opreme. Delavci
opozarjajo na malomarno iz-
delavo strojev, na nizko ka-
kovost in pa na zastarelost:
mnogi stroji so novi le po
datumu izdelave, po tehnični
ravni pa so že davno zasta-
relli. A tudi takšne, slabe in
neustrezne opreme, dobiva
predelovalna industrija pre-
malo. Skrajno zaskrbljujoče
je tudi položaj z rezervnimi
deli, opozarjajo delavci.

Odprto pismo v »Izvestijah«
načelna nedvomno zelo po-
memben problem. Gre na-
mreč za to, da gospodarstvo
kot celota temelji na zelo ob-
čutljivem ravnanju posa-
meznih panog. Če eno izmed
panog, kot letos kmetijstvo,
tako zelo forsirajo, ji posve-
tijo velikansko pozornost,
tako v gospodarstvu kot celo-
ti ne more prinesiti splošnega
uspeha, če ni uravnoteženo
poskrbljeno še za druge pa-
noge.

Pravzaprav je to razvidno
že iz rezultatov izpolnjevanja
plana v 3/4 tega leta. Po
uradnih podatkih se je zad-

nje mesece, zlasti še septem-
bra, več podjetij soočalo s
težavami. Precejšen del njih-
ovih prevoznih sredstev so
namreč napotili na žetev, da
so prevažala kmetijske pri-
delke. Prav tako so veliko
število delavcev iz proizvo-
dnje poslali na polja, da po-
magajo pri kmetijskih delih:
ne le šole in univerze, ampak
tudi številne sovjetske usta-
nove in tovarne so poslale
svoje zaposlene na polja, ta-
ko da je izpolnjevanje pro-
izvodnje marsikje zasedalo.
Kmetijski juris utegne tako
imeti svoje posledice na
ostalo gospodarstvo, zlasti še
industrijo.

Tako so za devet mesecev
tega leta zadovoljni pred-
vsem z delom ministristva, ki
proizvaja orodje in instru-
mente, avtomobilskega mi-
nistristva ter ministristva, ki po-
stavlja potrebne stroje živi-
norej. Najslabše pa je sta-
nje v naftni industriji, indu-
striji gradbenih materialov in
lesno-predelovalni industriji.
V podjetjih teh industrijskih
panog bo treba torej do kon-
ca leta močno zavirati ro-
kave.

S kmetijskega področja pa
ta čas prihajajo optimistične
vesti. Kmetijska posestva os-
mih zveznih in šestih avto-
nomnih republik so že pre-
segla zastavljeni plan. Glavni
junaki letošnje žetve so Ka-
zahstanci, ki so prvi v zgo-
dovini nasipali v kašče do
brih 18 milijonov ton žita.
Njihov prvi sekretar Kuna-
jev, član politbiroja, je za-
rad »velikih zaslug v mobiliza-
ciji kmetovalcev postal dva-
kratni heroj. Za podobne za-
sluge je postal drugi heroj:
tudi prvi sekretar žitrodne
orenburške oblasti. Sam
Brežnev, ki je sredi žetve
govoril v Kazahstanu, je po-
sial vodstvu republike čestit-
ke ob uspešni žetvi.

O vseh teh gospodarskih
problemih, ki jih je prineslo
letosnje leto, bo precej go-
vora na skorajšnjem plenu
mu centralnega komiteja KP
SZ. Kmalu zatem, konec ok-
tobra, se bo sestel vrhovni
sovet ZSSR, da dokončno
sprejme novi petletni plan.
Stalne komisije vrhovnega
sojeta že pospešeno priprav-
ljajo material: prihodnjih pet
let bo glavni poudarek, kot
kaže, v razvoju energetske
in surovinske baze dežele, ter
povišanju proizvodnje po-
trošniškega blaga. Sklenili so
že, da bodo za razvoj te zad-
nje panoge namenili dodat-
ni dve milijardi rubljev.

TIT DOBERSEK

Afriška lingua franca

Polagoma, a dovolj
vztrajno se v Afriki širi
število pristašev zamisli,
da bi svahilščina postala
afriška lingua franca. Ta
jezik naj bi postal vseaf-
riška jezikovna, pogovor-
na in spoznavna vez, za-
trjujejo zagovorniki sva-
hilščine.

Poglaviti razlog, ki na-
rekuje potrebo po skup-
nem jeziku, tiči v dejstvu,
da govore na afriški celi-
ni nič manj kot 900 bolj
ali manj izoblikovanih,
bolj ali manj razširjenih
jezikov.

Pobudniki zamisli o vse-
afriškem jeziku, pri čem-
er bi pri izbiri imela
prednost svahilščina, so
bili pisatelji. Značilno je,
da so se za to najprej za-
vezali zahodnoafriški pi-
satelji, zbrani na posveth
v Senegalju. Nigeriji in
Gani. Značilno zato, ker
je svahilščina doma v
Vzhodni in deloma Cen-
tralni Afriki.

Potreba po lingua fran-
ca, je bilo slišati na teh
sestankih, ni zgolj stvar
čustvene narave, marveč
prej ko ne. Takšen
skupni jezik bi bil dober
prispevek k oblikovanju
afriške osebnosti in čvrst

nosilni stebel celinske
enotnosti.

Svahilščina — pravo ime
je ki-Swahili, kar pomeni
jezik Svahili — se je raz-
vila pred kakim tisočlet-
jem ob vzhodnoafriški
obali. Nastala je, ko so
se skušali sporazumeti af-
riški ribiči in arabski tr-
govci. Beseda svahili iz-
vira iz arabskega Sawahel
(množina od Sahel)
in pomeni obalo.

Tako so priseljenci z
območja Rdečega morja,
ki so iskali delo, srečo in
bogastvo na vzhodni ekva-
torialni obali Afrike, za-
nesli v prevladujočo afriš-
ko jezikovno množico afriš-
ke jezike mnogo arabskih
besed. Toda sprito križnja
številnih ljudstev in
popotnikov, ki so prihajali
in odhajali v Afriko,
gnani od monsunskih ve-
trov, pa tudi iz evropskih
kraljev, najdemo v svahili-
ščini tudi indijske, latin-
ske, portugalske, francos-
ke in angleške besede, se-
veda »svahilizirane«.

Vzlic tej svetovljansko-
sti, kar zadeva izvir besede-
dišča, velja svahilščina za
pristen afriški jezik. Go-
vorijo ga vsaki osmi Afri-
čan — okoli 50 milijonov
ljudi v Vzhodni in Cen-

tralni Afriki, od južne So-
malije, prek Kenije, Tan-
zanije do severnega Mo-
zambika in tja do nekate-
rih območij Zaira.

Domovina najbolj izob-
likovane svahilščine je
otok nagejnovih žbic,
Zanzibar. Od tod se je
razširil ki-Unguja (dobe-
sedno: zanzibarski jezik),
ki velja zdaj za standard-
no svahilščino. Manj raz-
širjena, a dokaj vplivna
zvrst je ki-Mvita, svahili-
ščina iz Mombase, ki jo
govore v glavnem na ke-
nijski obali; v njej je na-
pisano veliko slovstva.

V Tanzaniji in Keniji
sta svahilščina (v stan-
dardni obliki) državna je-
zika.

Zagovorniki svahilščine
trdijo, da je ta jezik »pri-
jeten za uho in se ga da
sorazmerno hitro naučiti«.
Evropejec se utegne kaj
hitro strinjati s prvim de-
lom hvala, pri drugem pa
se ponavadi smolni na te-
žave pri učenju.

Jezikoslovec Mario Pei
meni: »Svahilščina ima
bogast besednjaka, polna je
idej in zamisli in z njo
se da izražati tančine raz-
ločkov in odtenke smisla
bolje kot v mnogih izpi-

ljenih evropskih jezikih.«

Tanzanijski predsednik
Julius Nyerere je med
drugim znan kot preva-
lec Shakespeara v svahili-
ščino. Univerzitetna knjiž-
nica v Dar es Salaamu
ima bogato zbirko svahili-
ske literature, »Vzhodno-
afriški literarni urad« ima
razvit oddelke za knjige
v tem jeziku Edina barv-
na TV v Vzhodni Afriki
— na Zanzibaru — od-
daja v svahilščini, prav
tako so obširni radijski
programi v Keniji in Tan-

nosti v Afriki in v njej
so napisane številne kro-
nike in zgodovinski spisi,
nanašajoči se na afriško
celino.

Toda, pripominja publi-
cist Aminatou Tal, očitno
velik zagovornik svahiliš-
ne, ta dva jezika se veže-
ta na specifično ljudstvo
ozitoma etnično skupino.
In nadaljuje: »Svahilščina
pa ima prednost, da ne
pripada nobeni rasi gru-
paciji. Odlikuje jo tudi
dejstvo, da igra pomemb-
no vlogo v dramatičnem
procesu osvoboditve. V
njej širijo široko razširje-
no politično filozofijo in
razen tega še naprej nav-
dihuje bogato literarno iz-
ročilo.«

Okence v svet

znanji. V tem jeziku izha-
ja več časnikov in revij,
in nekateri mlajši drama-
tiki pišejo zdaj v tem je-
ziku, da o pesnikih in pro-
zaistih ne govorimo.

Se dva jezika sta, ki bi
utegnila postati afriška
lingua franca. To sta hau-
sa in arabski Hausa je
močno razširjen v Zahod-
ni Afriki in premore bo-
gato literarno tradicijo.
Arabsčina je izrazito pri-
spevala k širjenju pisme-

Svahilščina — da ali ne?
V bližnjih tednih in me-
secih bosta vsaj dve sve-
tovni zborovanji dajali pri-
ložnost za debato tudi o
tem vprašanju: petdeset-
sko zasedanje UNESCO v
Nairobiu od konca oktob-
ra naprej in drugi svetov-
ni festival črnske in af-
riške kulture ter umetno-
sti v šestku prihodnjega
leta v Nigeriji.

JOZE SIRCELJ

Plan glavna skrb

Mobilizacija množic pred volitvami v ČSSR — Petletka
in proletarski internacionalizem glavni temi kampanje

Z geslom »vsak komunist agitator« se na Češkoslovaškem zaključuje volilna kampanja
pred volitvami, ki bodo v drugi polovici oktobra. Volilci bodo izvolili poslance v oha doma
zvezne skupščine, prav tako pa bodo volili nove deželne, okrajne in mestne narodne
odборе. Volilni programi kandidatov, ki se predstavljajo na predvolilnih zborih, po pisanju
češkoslovaškega tiska izredno dobro obiskanih, izhajajo iz sklepov XV. kongresa KPC
in težijo k ilustrirani sedanje petletke in zunanje politične usmerjenosti ČSSR.

Češkoslovaški narodni do-
nede bi se moral v šestih
petletki povečati za 27 od-
stotkov v primerjavi z letom
1975; temu prirastki naj bi
v 90 odstotkih botrovala po-
večana produktivnost dela.
Poleg razvoja bazične indus-
rije in energetske se v planu
veliko govori o povečanju
osebnega standarda prebival-
stva. Tako naj bi se realni
dohodki prebivalstva poveča-
li za 25 odstotkov, povprečna
mesečna plača zaposlenih v
industriji pa za 13–15 odstot-
kov. Velike izboljšave si v
ČSSR obetajo tudi v kmetij-
stvu.

Predstavljanje petletke in
angažiranje ljudi okoli njene
realizacije so torej osrednje
teme predvolilnih zborovanj
pri čemer kandidati poudar-
jajo zlasti potrebo po pove-
čanju produktivnosti. Sredi
septembra sta bila zamenja-
na dva podpredsednika češko-
slovaške vlade, kar daje slu-
titi, da pestijo težave nekate-
ra področja industrije, pred-
vsem strojništvo in ener-
getika.

Večanje produktivnosti,
vseposlošno varčevanje in spod-
bojanje in inventivnosti delav-
cev so teme, ki jih na prvih
stranah poudarjajo tudi če-
škoslovaški časopisi.

Trenutni gospodarski polo-
žaj na Češkoslovaškem ni za-
dovolj, Oglejmo si nekaj
podatkov, ki jih omenjajo
mednarodni gospodarski kro-
gi. Češkoslovaška bo morala
v prihodnjih mesecih uvoziti
veliko kmetijskih pridelkov,
da bi zadovoljila potrebo do-
mačega tržišča, kjer primanj-
kuje predvsem mleka in me-
sa. Tako je vlada najela pri
konzorcijski, zahodnonemški
bank kredit 220 milijonov do-
larjev, kar je izjema v dose-
danje restriktivni politiki. Za-
nanjetrgovinski primanjkljaj
se bo zaradi nepredvidenih
izdatkov krepko povečal. Le-
ta 1975 je primanjkljaj na-
šal blizu 2,2 milijarde kron
(100 kron je 8,18 ameriškega
dolarja). Za letošnje leto ni
podatkov, znano je le, da se
je izvoz na Zahod zmanjšal
za pet odstotkov. Trgovina s

članicami SEV kaže drugač-
no sliko, vendar ta pozitivna
bilanca ne more razbremeniti
d pasive z Zahodom, kjer je
treba plačevati s trdnimi va-
lutami in ne s prenosnim
rubljem ali sistemom kirin-
ga. Za češkoslovaško gospo-
darstvo pomeni veliko dodat-
no breme podražitev sovjets-
ke nafte (po nekaterih po-
datkih znaša deficit v izme-
njavi s Sovjetsko zvezo blizu
178 milijonov dolarjev). Tako
se bo morala ČSSR v prihod-
njih desetih letih bolj usmeri-
ti na lastne vire energije, kar
pomeni, da bodo morali v
domačih rudnikih nakopati
več premoga.

Da je kmetijska kriza na
Češkoslovaškem resna, se da
sklepati po odstavitvi kme-
tijskega ministra Bohuslava
Večera. Na njegovo mesto je
prišel Josef Nagr (letnik
1918, končal študije s področ-
ja kmetijstva in gozdarstva)
priznan kmetijski strokov-
njak, ki je že opravljal po-
membe funkcije v češkoslo-
vaški vladi. Petletka predvi-

deva velike investicije v kme-
tjstvo in povečanje bruto
proizvodnje za 14 odstotkov.
Zato se v volilni kampanji
posveča veliko pozornost
prav problemu kmetijstva.

Glede zunanje politične us-
meritve se v volilni kampa-
nji najpogosteje omenja pri-
jateljstvo in sodelovanje s
S. jetskimi socialističnega blo-
ka in pripadnost ideji prole-
tarskega internacionalizma. V
tej zvezi velja omeniti pred-
volilni govor člana predsedst-
va CK KPSZ Vasilja Bilaka, ki
ga je imel konec septembra v
Preševu. Bilak je izjavil, da
je »dejstvo, da Evropa živi
v miru že četrto desetletje
velika zmaga sovjetske poli-
tike mira, ogromna zasluga
KP SZ in neustudnih napo-
rov osebno generalnega se-
kretarja CK KPSZ L. Brež-
njeva. Mir je seveda tudi za

sluga, po Bilakovih besedah,
»enotnosti in moči sociali-
stične skupnosti«. V Preševu
je Bilak poudaril tudi enot-
nost evropskih komunističnih
partij na oerlinski konferen-
ci. Dodal je, da so te partije
»izdelale emotni akcijski pro-
gram za sedanji in prihodnji
čas«. Ta Bilakova izjava pa
se ne sklada z duhom za-
ključnega berlinskega doku-
menta, ki ni »enotni akcijs-
ki proram« vseh 29 partij
udeleženk.

Nove zakonodajne in uprav-
ne organe, ki bodo izvoljeni
na bližnjih volitvah, čaka
obilo dela. Predvsem bodo
morali Češkoslovaški vrniti
industrijski polet, ki je bil
za to državo tako značilen v
preteklih letih. To pa seve ne
bo enostavna naloga, kakor
tudi ne bo lahko uresničiti
ciljev kmetijske politike.

JANKO TEDESKO

Pred obletnico koroškega plebiscita

„Verjemite,
vrli Slovenci!“

O zlaganosti teorije „prastrahu“ in o avstrijski praksi
prelamljanja obljub

Nasproti jugoslovanskemu uveljav-
ljanju teritorialnega značaja zaščite
koroških Slovencev po avstrijski dr-
žavni pogodbi govore koroški Nemci
s Heimatsdienstom, da se za tem uve-
ljanjem skrivajo jugoslovanski na-
padni nameni; dvakrat, leta 1918/1919
in 1945, da so stale jugoslovanske če-
te na koroških tleh ... Če govori tako
Heimatsdienst, je to razumljivo. To je
nasilna, nacistična družba političnih
gangsterjev (protizakonite šolske stav-
ke proti obvezni dvojezični šoli, ruše-
nje partizanskih spomenikov, poruše-
nje vseh dvojezičnih krajevnih tabel
in kazipotov leta 1972, Slovencev pod-
taknjeni atentatorski požigi, pompo-
zni, izizvalni pohodi po južni Koro-
ški itd.).

S temi zakletimi sovražniki čistih
pojmov dialog sploh ni mogoče. Ko pa
o prastrahu govori tudi avstrijski kan-
cler dr. Bruno Kreisky odpira tako go-
vorjenje z najbolj odgovornimi avstrijs-
skega državnika mesta zelo temne,
zaskrbljujive perspektive za bodočnost.
Pomnovno je govoril Kreisky o tem pra-
strahu na tiskovni konferenci na Duna-
ju 16. avgusta letos.

Predvsem: grobo žaljivo in nespa-

metno je državi, kakršna je SFRJ, po-
dtkati napadalne namene Jugoslaviji
vodi skozi in skozi miroljubno medna-
rodno politiko, je s podpisom avstrijs-
ske državne pogodbe z dne 15. maja
1955 priznala avstrijsko državno mejo
izpred 1. 1. 1938, je disciplinirana čla-
nica OZN in je podpisnica helsinške
sklepane listine.

Državniku tako visokega položaja
bi nadalje prisodili, da zna ločevati
med današnjim položajem in polo-
žajem v letih 1918–1919 in 1941–1945.

Slovenske, jugoslovanske čete so se
pojavile na Koroškem le v časih, ko
je bilo koroško vprašanje kot razme-
jitveno vprašanje med Avstrijo in Ju-
goslavijo mednarodnopolitično in me-
narodno pravno odprto, to je po prvi
in drugi svetovni vojni oziroma me-
d njo. Po prvi svetovni vojni, po razpa-
du habsburške monarhije, je šlo me-
narodno politično in mednarodnoprav-
no pač za razmejitve med Nemško Av-
strijo in novo jugoslovansko državo.
Slovinci so se samoumevno potegovali
in borili za združitve vseh Slovencev
v Jugoslavijo. Zato so morali porušiti
vse deželne meje, ki so jih doslej de-
lele. Pri tem so pač zadeli na nemško
nacionalistični, nemškoimperialistični
koroški deželni »patriotizem«, ki je v
službi germanizacije nekaj popolnoma
zlaganega.

Med drugo svetovno vojno je ko-
roško vprašanje mednarodnopolitično
in mednarodnopravno odprl napad Hi-

tierjeve Nemčije na Jugoslavijo. Slo-
vinci so bili v tem času od nacističnih
političnih gangsterjev obsojeni na na-
rodno smrt in razsejavanje. A našli so
v sebi moč, da so se uprli in se spu-
stili v boj s fašističnimi, nacističnimi
napadalci. Organizacija Osvobodilne
fronte slovenskega naroda je zajela se-
veda vse Slovence, tudi koroške Slo-
vence. Po mnenju Heimatsdienstia in
kanclerja bi se menda morala na ko-
roški meji — na meji nemškega raj-
ha — ustaviti. Slovenci so se partizan-
sko borili povsod, kjer so naseljeni.
Bili so edini partizani na tleh nemške-
ga rajha. Ostali so to tudi še po mo-
skovski deklaraciji z dne 1. 11. 1943, s
katero so zavezniški države za svojo
vojno cilj tudi osvoboditve Avstrije —
a pogojno! Tretji odstavek moskovske
deklaracije se namreč glasi: »Vendar
pa se Avstrijo opozarja, da se nikakor
ne more izogniti odgovornosti za ude-
ležbo na strani hitlerjanske Nemčije
in se bo pri končni ureditvi neogibno
upoštevati njen lastni prispevek za nje-
no osvoboditev.«

Dejavna, partizanska prispevka
Avstrija na tleh nemškega rajha ni-
kdar ni dala Slej ko prej so ostali ko-
roški slovenski partizani na tleh nem-
škega rajha na tleh Ostarke. Ko so
se borili proti nacistični Nemčiji, so
se borili tudi za svobodo Avstrije. Ta-
ko koroški slovenski partizani upra-
vičeno trdijo. Zameriti jim morejo ta
boj le ljudje nacističnega duha, le lju-

dje nacističnega duha jih morejo
in tudi v današnji Avstriji smejo zmer-
jati z morilci in roparji. Tako je pri-
šlo do tega, da je Jugoslavija proti
Avstriji, ki ni izpolnila pogoja po 3.
odstavku moskovske deklaracije, torej
kot delu nemškega rajha, zahtevala
slovenski del Koroške. Le porajajoče-
mu se sporu med blokoma se ima Av-
strija zahvaliti, da Jugoslavija s to
zahtevo ni uspešla.

Na protestnih shodih naših delav-
cev se ponavljajo očitki, da Avstriji
ni mogoče verjeti, da ne izpolnjuje
svojih pogodbenih obveznosti naspro-
ti Slovincem in Hrvatom v Avstriji,
da je Avstrija, kakor se reče, pogod-
beno nesposobna, verstragsunfähig, ka-
kor je nemški izraz. Nikdar ni izpol-
nila obljub, ki jih je »slovesno« daja-
la.

Pred koroškim plebiscitom 10. ok-
tobra 1920 je koroški deželni zbor na
slovesni seji 28. 9. 1920 soglasno spre-
jel in nato objavil tale razglas: »Za-
časna deželna zbornica, daleč od tega,
da bi uporabljala metode jugoslovans-
kega nasilja in samovoljnosti, zastop-
pa kot načelo bodoče deželne politike
politiko sprave in pravičnosti. — V za-
vesti odgovornosti polne ure izjavlja
torej v imenu zastopanege prebival-
stva, da bo slovenskim sodeželanom
varovala njihovo nacionalno posebnost,
sedaj in za vse čase, in da bo njihove-
mu duhovnemu in gospodarske-
mu razcvetu posvetila isto skrb kakor
nemškemu prebivalstvu dežele. Natan-
čna izdelava teh načel bo dogovorje-
na po izvršeni zopetni združitvi z za-
stopniki koroških Slovencev. — Sicer
pa so demokratična načela, na katerih
je zgrajena avstrijska republika, poro-
štvo za to, da bo volja slovenskega
prebivalstva prišla odkrito do izraza.

— Koroški Slovinci bo torej znotraj
svoje dosežane koroške domovine na-
šel poročstvo za obstanek svojega na-
cionalnega življenja in svojega gospo-
darskega in kulturnega razmaha.
Združena v mirnem delu bosta oha na-
rodna plemena naša priložnost, po-
praviti vsi ono škodo, ki sta jo po-
vzročila dolgoletna vojna in dveletna
zasedba večjih delov dežele po nepo-
klanih vsiljivih.«

Nesteto letakov v nemščini in slo-
venščini je raztrosila uradna nemška
plebiscitna propaganda, v katerih so
objubljali Slovincem narodni obstoj
tudi v Avstriji: »Mi bomo tudi po
Avstrijo v enotni Koroški naš ljubi
materin jezik govorili, Slovenci bomo
ostali!...«, »Mi nečemo plačevati za

srbski militarizem...«, »Satanska laž
je, da bodo Slovenci izgubili svoj je-
zik, vero, slovenske duhovnike, učitelje
in uradnike če glasujejo za Avstrijo.
Kakor jasno vidimo,« tako se končuje
ta letak, »pri glasovanju ne gre za no-
beno narodnostno vprašanje, ne gre
za to, ali bomo Nemci ali ostanemo
tudi vnaprej vrli Slovenci, gre edino
le za to — in to si naj dobro za-
pomni vsak in vsakdo! — ali bodo
kranjski Srbi in srbski Kranjci našo
domovino raztrgali ali ne! Torej Ko-
rošec, ki odda svoj glas za Avstrijo,
ni narodni odpadnik, nobena Korošica
ni narodna izdajnica. Z našim glasova-
njem za Avstrijo je rečeno, da mi
z Balkanci onkraj Karav

BOKS

EVROPSKO PRVENSTVO POLTEŽKE KATEGORIJE

Mate Parlov ohranil naslov v Milanu

Odlični Traversaro izgubil po točkah

Dvoboj je bil na visoki kakovostni ravni, čeprav nikoli dramatičen

MILAN, 15. — Mate Parlov je opravil svoj najtežji izpit: pred milansko publiko je srečal in premagal doslej najnevarnejšega nasprotnika v svoji profesionalni karieri. Traversaro, sicer precej vročkrven, je izbral najboljšo taktiko: boril se je zelo previdno in zaprt, vendar je vedno držal pobudo, tako da je Parlov praktično odvezl glavni orožji: stalni pritisk in pa številne točne udarce. Kljub temu je Italijan kljub, ker so mu predvsem v zadnjih krogih posle moči in je Mate le prebil njegovo pazljivo obrambo.

Glede na dejstvo, da je bil dvoboj v Italiji, je bilo pričakovati, da bo Parlov lahko zmagal le pred koncem ali pa z veliko prednostjo v točkah, zato je evropski prvak takoj začel nabirati točke s svojim hladnokrvnim in točnim boksom. V prvih rundah se mu to sicer ni posrečilo, ker ga je presenetila nasprotnikova previdnost, tako, da je vse do 7. runde Traversaro lahko še upravičeno upal na zmago. V 7. in 8. rundi je Italijan prejel prve hujše udarce in njegova obramba se je nekoliko odprla. Parlov je tako nabiral marljivo točke in v zadnjih rundah dosegel še odlično prednost.

Nekaj pa je treba priznati tudi milanskem občinstvu, ki je bilo zelo korektno. S Parlovo zmago so se strinjali vsi in sam Traversaro je brez polemik sprejel poraz.

KOLESARSTVO

DIRKA VETERANOV

Jutri v Šklednju tudi KK Adria

Medtem ko bi se morala tekmovalna sezona kolesarjev veteranov, po spomladanski sestavi kolektarja, zaključiti že pred dobrim tednom, se je nerazumljivo razpotežila na ves oktober.

V kolektar so razna društva vnašala nepredvidena tekmovalja, kot npr. jutrišnje.

Združanje slovenskih športnih društev v Italijo bo danes in jutri privedlo že tretji

PREGLEDNI TRENING

Tokrat bodo pod vodstvom Petra Brumna trenirali kolesarji letnika 1962 in nekateri iz letnika 1963. Prvi trening bo danes ob 17. uri v telovadnici na Opčinah. Jutri, v nedeljo, 17. oktobra, bodo sklicani igralci opravili drugi trening v dolinski telovadnici, in sicer ob 9. uri. Jutri popoldne pa bo selekcija ZSSDI igrala prijateljsko tekmo z Bregom (igralci letnika 1961). Brumen pa je sklical naslednje igralce in trenerje.

BOR

Valter Kerpan
Igor Canciani
Andrej Pegan
Maksim Ražem
Borut Bajc

BREG

Robert Barut
Franko Meneghetti
Boris Slavec
Rajko Pertot
Valter Labiani

DOM GORICA

Ugo Dornik
Diego Devetak

KONTOVEL

Valter Ban

POLET

Aleks Picinji
David Benčina
Berto Bratož

TRENERJI

Igor Lukša
Franko Perko
Adrijan Sosić

TOTIP

1. — prvi	2 X
2. — prvi	X 2
3. — prvi	1 2
4. — prvi	2 1
5. — prvi	X X
6. — prvi	1 2
7. — prvi	X 1
8. — prvi	1 X
9. — prvi	1 2
10. — prvi	2 1
11. — prvi	1 2
12. — prvi	2 1
13. — prvi	X X
14. — prvi	1 2

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi

na plazu 42.

Preden smo se razšli, je prinesel kurir Jozef pismo. Takoj sva ga z Janezom odprla. Bila je pohvala, dnevno povelje od 14. XI. 1943. Janez je prečital takoj pred vsemi naglas in s poudarkom:

«Glavni štab NOV in POS v posebnem dnevnem povelju izreka pohvalo vsem partizanom, partizankam, komandirjem in politkomisarjem različnih brigad in odredov. Zahvali dodaja posebej pozdrav vsem edincem NOV in POS na Gorenjskem, Koroskem, Stajerskem in Primorskem, ki so ostale v sovražnem ozemlju in tam s svojo aktivnostjo uničujejo sovražnikovo živo silo.»

Navdušeni ob tem pozdravu smo se poslovili in nova patrulja je odšla. Vodil jo je Ivan Županc-Johan, z njim pa sta bila še France Hribar-Savinjšek in Miha Pečnik-Pavel iz Bele. Vzpeli so se na Staro goro. Spotoma so trčili še ob drvarje, vojaške ujetnike, ki jih je policija poslala na goro sekati les za nemško vojsko. Ujetnikom so prebrali razglas Izvršnega odbora OF, ki preporučuje izsekavati slovenske gozdove. Drvarji so se res takoj vrnili v dolino. V partizane, žal, niso hoteli oditi.

S Stare gore so naskočili Obir. Pot je bila dolga in naporna vendar po dolini niso mogli, ker je bila preveč

KOŠARKA

V 1. KOLU POKALA PRVAKOV

Veliko presenečenje v Beogradu

Partizan (kljub Taylorju) izgubil

Slabo je igral tudi Sinudyne, ki je premagal Dinamo le z 9 točkami razlike

Prvo kolo košarkarskega pokala prvakov se je začelo z velikim presenečenjem.

Partizan je namreč kar sredi Beograda, kljub temu da je igral Američan Butch Taylor, izgubil s češkoslovaško ekipo Zbrojovka iz Brna. Res je, da Kličanović se ni povsem okrevail, res je tudi, da se Taylor sploh še ni uigral z ostalimi. Pa naj upoštevamo tudi, da se je jugoslovansko košarkarsko prvenstvo komaj pričelo. Kljub vsemu temu pa nihče v Beogradu, in to tudi najbolj pesimisti, ni pričakoval, da bo Partizan doma izgubil kar z enajstimi točkami razlike.

Košarkarji CSSR so namreč zmagali s 96:85 (47:41). Zopet je bil najboljši v beograjskih vrstah Dalipagić, ki je dal 27 točk. Bivši igralec Pallacanestra Trieste, Američan Butch Taylor, pa je dosegel le 9 pik. Ostali strelci Partizana: Todorović 8, Kličanović 14, Kerkez 10, Farčić 6, Marić 11, Beravs 1. Za Zbrojovko iz Brna pa so bili uspešni: Brabeneć 22, Arpaš 6, Beranek 20, Nečas 16, Bobrowsky 18, Petr 14.

Že po prvem kolu torej postaja položaj Beograđanov v tem pokalu skorajda brezupen. Kot je znano, bo le prvovrstena ekipa v vsaki skupini napredovala v finalni del. Največ možnosti v tej, F skupini, imajo trenutno košarkarji iz Brna.

Tudi bolonjski Sinudyne ni v tem prvem kolu izpolnil pričakovanj. Italijanski državni prvaki so se morali pošteno namučiti, da so le z devetimi točkami premagali Dinamo iz Bukarešte. Devet točk le ni tolikšna prednost, da bi lahko varovanci trenerja Petersona podcenjevali Romune, ki bodo v povratnem kolu celigr pri lastnim občinstvu.

Ze prvo kolo torej bi ugotovili usodno za dve ekipi (Partizan in Sinudyne), ki sta si v tem pokalu nedvomno več obetali.

Totocalcio

Atalanta - Varese	1
Como Taranto	1 X
L.R. Vicenza - Catania	1
Lecce - Brescia	1 X 2
Novara Avellino	1
Palermo - Modena	1 X
Pescara - Ascoli	1
Rimini - Cagliari	X 2
Sambenedetti - Monza	1 X 2
Spal - Ternana	X 2
Treviso - Venezia	1
Empoli - Lucchese	1
Turris - Salernitana	X

Enajsterica doberdobske mladosti, ki se bo skušala tudi letos izkazati v 3. nogometni amaterski ligi

zastražena. Jutraj so že prišli do javke. Obesili so na smreko dogovorjeni znak in že so se jim približali gospodar, gospodinja in gospodarjev brat z obilnimi skladami mleka in koruških žgancev.

Pod večer so se spustili v dolino, v Spodnji Rož in obiskali znane kmete. Mnogi so Johana poznali že od prej. Sprejemali so ga z odprtimi rokami. Ponekod pa so bili nezaupljivi, kajti tudi to strašili »raztarganci«. Naslednjega dne, 13. oktobra, so prispeli do samotne kmetije blizu Smarjete, k Lesjaku v Robežu. Njihov cilj je bila Smarjeta in okoliške vasi v Spodnjem Rožu. V bližnjem gozdu so prenočili. Jutraj so jih opazili domačini in prinesli so jim žgancev in mleka. Vzradoščeni gospodar Joza je Johana dal prenarajeno lovsko manjhih. Johan je tedaj dejal:

«Zvečer pa pridemo na večerjo!»
Ko so zvečer potrkali pri neki bajti, očeta in sina ni bilo. Dejali so jim, da sta v hlevu. Sele okrog devete ure sta vstopila. Navezali so pogovor in molče sta poslušala ter prikimala njihovim besedam. Ob odhodu pa je rekel domači sin:

«Nocoj morate biti previdni. Najbrž bodo v zasedi...»
Nekam čudno so zvenele te besede, toda niso si jih vzeli k srcu. Fant niti ne ve, kam so namenjeni!
Vendar so Johana nekoliko zmedle. Dolgo je omahoval, kam naj bi zavil. Slednjič je dejal:

«Pojdemo na spodnji konec Smarjete in tam obidemo vse hiše. Umik je na Obir!»

Mesec je svetil v zadnjem kraju. Toda nenadoma se v gmovju nekaj zgane. V istem trenutku že začujejo »Halt!« in iz razdalje treh metrov se pred njimi zablika ogenj iz brzostrelke...

Bliskovito se zavale pod cesto in po skalovju navzdol. Tam najprej zahrope Johan, nato zastoka še Savinjšek. Vtem že policisti jurišajo nanje. Planejo dalje, toda Johan

IZIDI 1. TEKEM 1. KOLA

MOBILGIRGI VARESE (ITALIJA) - Dudelange (Luksemburg)	96:64 (56:24)
Istanbul (Turčija) - Leverkusen (ZRN)	92:87 (44:41)
Lugano (Švica) - London (Velika Britanija)	97:92 (51:44)
Sporting (Lizbona) - Real Madrid (Španija)	80:138 (41:63)
Alvik Stockholm (Švedska) - BC Espoo (Finska)	86:76 (48:37)
Wisla Krakow (Poljska) - CSKA (Sovjetska zveza)	88:117 (43:66)
Sefra Dunaj (Avstrija) - OSPO Tours	

(Francija) 106:99 (59:39)	Amsterdam (Nizozemska) - Racing Malines (Belgija)	62:63 (29:35)
SKUPINA E	SINUDYNE BOLOGNA (ITALIJA) - Dinamo Bukarešta (Romunija)	77:68 (51:38)
Olimpiakos Atene (Grčija) - Macca-bi Tel Aviv (Izrael)	74:90 (35:34)	
SKUPINA F	PARTIZAN BEOGRAD (JUGOSLAVIJA) - Zbrojovka Brno (CSSR)	85:96 (41:47)
Akademik Sofia (Bolgarija) - Gezira Kairo (Egipt) n.o., ker so se Egiptčani odpovedali tekmovalja v tem pokalu.		
Povratne tekme 1. kola bodo 4. novembra.		

NOGOMET

JUTRI V DRUGI AMATERSKI LIGI

Spet derbi za kriško Vesno

Tokrat v Dolini proti Bregu

Primorje in Zarja bosta jurišala na zmago - Bazovci z okrnjeno postavo

Jutri bodo odigrali pare tretjega kola, v katerem bodo enajsterice Brega, Primorja in Zarje igrale pred domačim občinstvom, Vesna pa bo igrala v gosteh.

Breg — Vesna

Dolinsko igrišče bo prizorišče derbija med Bregom in Vesno. Dvoboj se predvideva kot precej zanimiv, čeprav bodo morali Brežani na igrišče brez Bonesa, Ježa in Sovica. Kljub vsemu temu pa vlada med Brežani optimizem in to je povsem razumljivo, če pomislimo, da so »plavi« še nepamagani na domačih tleh. Zadnji spodrsjaj Brega (na domačih tleh) smo zabeležili v drugem povratnem kolu prvenstva 3. AL (26. 1. 1975), ko so Brežani z 1:4 klonili S. Marcu. Od tedaj dalje niso doma več izgubili. Če prištedimo štirinastopom v sezoni 1974/75, deset tekem v lanskem sezoni in eno v letošnji, ugotovimo, da »plavi« niso podlegli doma. Poleg tega pa imajo Brežani še en rekord nepremagljivosti, ki traja že od 6. aprila 1975. Takrat so namreč doživeli zadnji poraz z 2:0 proti Domiu. Od takrat imajo vrsto 23 pozitivnih nastopov. Bodo Brežani to serijo nadaljevali? Na vprašanje je težko odgovoriti, ker kot v vsakem derbiju je tudi v jutrišnjem med Bregom

in Vesno možen vsak izid.

V ostalih tekmah predvidevamo remi med ekipama Zaule in Flaminio, zmago Op. Supercarff nad Pro Farro, delitev točk med S. Sergiom in S. Marcom, zmago Edile Adriatic nad Aurisino in remi med S. Marcom in Rosandrom.

Primorje — Opicina

Primorje igra z ekipo Opicina, s katero se je pred kratkim pomerilo v okviru Puntarjevega memorijala. Takrat so Prosečani nadigrali in premagali Opence, ki so jih mnogi celo prištevili med favorite prvenstva. Dosedanji nastopi openske enajsterice pa so potrdili, da predvidevanja niso bila utemeljena, saj so Openci v dveh prvenstvenih nastopih osvojili le točko. Kot zanimivost lahko dodamo še, da Opicina doslej ni dala še gola in zato upajo na Proseku, da se bodo napadali le razigrati.

Primorje pa ne sme na domačih tleh zatajiti. Spodrsjaj proti Rosandru je precej razburil prosekse navijače, ki so za jutrišnje srečanje optimisti. Primorje je prejšnje nedeljo prepričljivo igralo in tudi zmagalo proti S. Marcu. Zato morajo »rdeče-rumeni« zaigrali umirjeno in uvesti stroga nadzorstva nad Pestriom, Vascotom, Rosmandom in S. rianom, ki so stebri openske enajsterice.

Zarja — Costalunga

Po dveh zaporednih porazih Bazovci sprejemajo v goste solidno ekipo Costalunge, ki sodi med favorite tega prvenstva. Nastop Zarje se zato predvideva precej naporen, posebno tudi, ker trener Šofar nima na razpolago vseh nogometašev. V zadnjih dveh nastopih je pri Zarji posebno škripalo v napadu, sicer tudi obramba ni bila zanesljiva. Odločnost S. Krizmančiča in D. Marca je bila razvidna.

Vendar je morala v taboru Zarje visoka in to je zelo važno. Navijači so prepričani da bodo »zarjaši« jutri na igrišču dali vse od sebe, ker nočejo poraženi zapustiti bazovskega pravokotnika.

3. AMATERSKA LIGA

Kras se mora proti Roculu odločiti za visok poraz, ki ga je doživel prejšnje nedelje v gosteh. Upoštevaje, da tokrat igra Kras doma, bi moral osvojiti vsaj točko.

Primorje proti Donatori starta na zmago, kajti v drugem primeru bi Trebenci izgubili stik z vodečimi ekipami.

Union v dvoboju z Chiabolo bi se zadovoljil tudi z eno točko.

Za Gajo bo gostovanje v Nabrežini proti Valpadda Cave naporno. Kljub temu je morala v taboru Gaje, po prepričljivi zmagi v prvem

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 16. oktobra 1976

ATLETIKA

ZAKLJUČNO TEKMOVANJE ADRIE
14.30 v Trstu, »Pino Grezar«
Tekmovanje v petih disciplinah

KOŠARKA

V ORGANIZACIJI ZSSDI
17.00 na Opčinah (v telovadnici)
Pregledni trening igralcev
letnika 1962

JUTRI

NEDELJA, 17. oktobra 1976

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Dolini
Breg — Vesna

14.30 na Proseku
Primorje — Opicina

14.30 v Bazovici
Zarja — Costalunga

14.30 v Gorici
Isonzo — Jufentina
3. AMATERSKA LIGA
10.30 na Proseku
Kras — Rozzolo

11.30 na Opčinah
Donatori 5. — Primorje

8.30 v Trstu, igrišče Campanelle
Chiabola — Union

10.30 v Nabrežini
Valpad Cavr — Gaja
NARJAČJANI

9.30 v Trebčah
Primorje — Kras

12.45 v Trstu, Ul. Flavie
Ponizianina — Kras

KOLESARSTVO

DIRKA VETERANOV
10.00 v Šklednju
Nastopa tudi Adria

KOŠARKA

V ORGANIZACIJI ZSSDI
9.00 v Trstu, »Prvi maj«
Pregledni trening igralcev
letnika 1962

PRIJATELJSKA TEKMA

15.00 v Dolini
ZSSDI (1962) — Bor (1961)

Zadnje priprave

Nikija Laude

MARANELLO (Modena), 15. — Niki Laude je začel danes s preizkušnjami s svojim nekoliko spremenjenim ferrarijem. Zadnji porazi so omajali samozavest italijanske tvrde, ki je morala zato preštudirati, kateri so vzroki neuspehov. Med drugim so baje zamenjali vzmeti pri kolezu; z novim pripomočkom bi morali povzročiti več trenja na gumah in dvigniti temperaturo pnevmatik, ki so že dalj časa glavna boba vozila.

Laude se na vsak način ne strinja z ostalimi. Poudaril je, da so Hunteve zmagave posledice več faktorjev, in sicer dobre kondicije angleškega pilota, posrečenih pripomočkov njegovega mclarena, predvsem pa njegove nesreče, zaradi katere se je za zadnje nastope zelo malo pripravil. Vsekakor je avstrijski pilot poudaril, da potrebuje prejšnje psihološke pomoči kot za atletske kondicije.

Niki Laude bo odgovoril v ponedeljek ali torek na Japonsko, kjer bo naslednje nedeljo startal na zadnji preizkušnji, tisti, ki bo odločala o sicer večmesečnem prvenstvu.

ATLETIKA

DANES V TRSTU

Zanimivo tekmovalje

v organizaciji Adrie

Atletiki se bodo potoevali v petih disciplinah

Atletiki športnega društva Adria iz Lonjerja bodo danes popoldne priredili na občinskem stadionu pri Sv. Soboti atletsko tekmovalje v petih disciplinah, in sicer: v metu krogla, v metu kopja, v metu na 100 metrov z ovirami, v metu na 400 metrov in na 5.000 metrov.

Tekmovanje je rezervirano za kategorijo junior in senior, društvo pa ga prireja iz lastnih potreb ob zaključku sezone, da bi tako dalo nekatere svojim članom možnost izboljšanja dosežkov, ki so jih postavili med sezono. Verjetno pa bodo nastopili tudi nekateri kvotirani tekmovalci, kot npr. Zecchi, ki bo na skakalovsko daljino rekord. Umik tekmovalja, ki bo med trobojem za mlajše člane, v organizaciji FIDAL, je naslednji:

14.30: met krogla
15.00: met kopja
15.15: tek na 100 m z zaprekami
15.30: tek na 400 m
15.45: tek na 5.000 m

S to manifestacijo bo lonjersko društvo praktično zaključilo svoje letošnje delovanje na tekmovalnih stezah, vsaj kar se tiče atletike. Lo-

njerske barve bosta branila Ruzzier (v metu kopja) in Renko (v metu krogla).

R. Pečar

V torek v Trstu dan metalk

Prihodni teden čaka atletsko sekcijo Bora manjši organizacijski napor, ko bo v torek na občinskem stadionu priredila tekmovalje v ženskih metih. Na sporedu bodo krogla, disk in kopje. Tekmovanje se bo začelo ob 15. uri in bo za vse starostne kategorije. Upi na dobre rezultate so za metalko Bora povsem upravičeni.

K. B.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

videle neke domačinke (?), »še« v nezavedi Podrobnosti mi še niso znane.

Edinica je že od 10. t.m. v našem okrožju Ker pa se je tov. Ala vrnila s šestmesečnega terenskih delavcev sele 11. t.m., ni občila edinica z nje zveze do 13. t.m. Sedaj pa je to tudi v redu.

Kakor »m ti omenil je v zadnjem pismu je bila tudi na Ančnem terenu precejšnja nesreča. Gestapovci so zaprli po žujski dezertarja Iarasa (Robert Rigelnik):

Kahave: gospodarja, brata, gospodinjino sestro in še dve punči. Gospodinja je pobežnila.

Auprihove: Pavlo in dva fanta; gospodinja in Jozef ter služkinja Lojzka so pobežnili.

Koželove: samo gospodarja.

Ceprove: gospodarja, Katrcu, sina in dve Ukrajinki ter hlapca.

Mozganove (zgornje): gospodinjino in hčerko.

Policija je bila pri teh aretacijah skrajno barbarska. Skoraj vse so pretepeli, neko punco so tako silno udarili po spodnji čeljusti, da so jo ji zbili. Mimogrede so zaprli in barbarsko zaslišali tudi Vinkelnovega fantja, ki je star 12 let. Zaslišal ga je »gospod« Orlič (orožnik). Fanta je postavil pod križ, ga prisilil, da je moral razpeti srako na prsih, mu pritisnil na prsa pištolo ter mu zagrozil, da ga ustrelji, če ne prizna, da je bil njegov oče doma. Kajne, tov. Matjaž, lepe reči se dogajajo, kaj? Fakistična zver bo še prekleto brcala, preden bo poginila.

Govore tudi, da sedaj ne bodo več zapirali, pač pa bodo začeli znova pozno jeseni. Zato pa so naši kmetje zelo veseli naših edinic. Morala pri naših zavednih — zaradi te velikopotezne aretacije — ni padla niti za las. Bal sem se, kaj bo, ko pridem v ta kraj, pa sem bil presenečen. »Skoraj« objemali so me, ko sem jih obiskoval, in »pa koj kmav spet pridi in gotov se moraš pr' nas ugvast...« so govorili.

(Nadaljevanje sledi)

MEDIEM KO SE SIRSKA OFENZIVA PROTI PLO NADALJUJE

DANES V RIADU PONOVEN VRH ZA REŠITEV LIBANONSKE KRIZE

Zasedanja naj bi se udeležili predstavniki Sirije, Libanona, Organizacije za osvoboditev Palestine, Egipta, Saudske Arabije in Kuvajta - Arafat obtožuje Izraelce

BEJRUT, 15. — Saudska tiskovna agencija je sporočila, da bo jutri v Riadu, glavnem mestu Saudske Arabije, omejeno srečanje na vrhu, da bi poskusili rešiti libanonsko krizo. V sporočilu je rečeno, da se bodo zasedanja udeležili tri strani, ki so neposredno zapletene v libanonsko državljansko vojno, se pravi Sirija, Libanon in Organizacija za osvoboditev Palestine, poleg njih pa še Egipt, Saudska Arabija in Kuvajt. Ni se jasno, če bo srečanje v Riadu namesto arabskega vrha, ki bi se ga moralo udeležiti vseh 12 držav Arabske zveze in ki bi moral biti v poredeljek v Kairu, ali pa gre samo za pripravo na to srečanje. V zvezi s kairskim vrhom je predsednik Organizacije za osvobo-

ti Aleju, ki se je začela predvčerajšnjem, po isti taktiki shemi, ki so se je Sirci poslužili v spopadih pri Metnu konec septembra: intenzivno topovsko in raketo obstreljevanje zgozdaj jutraj, previdno napredovanje pehote ob podpori oklopnih sil do večera, nato daljši nočni premor, ki naj bi omogočil nasprotnikom, da se umaknejo. Sirci se namreč zelo dobro zavedajo, da bi jim Palestinci slej ko prej lahko bili koristen strateški zaveznik v vojni proti Izraelu.

Sirska ofenziva je vsekakor nadelala na močan odpor pri Palestincih in pri naprednih silah, čeprav se slednji borijo ob odločni materialni in številni premoci sirskih čet. Po treh dneh ostrih spopadov Sircem, ki razpolagajo z 2.500 pehotnimi vojniki, s približno 100 tanki ter s težkim topništvom, se ni uspelo popolnoma zasedi mesteca Bamdun, kaže pa, da si bodo še pred nedeljo zagotovili popolno nadzorstvo nad pristaniščem Sidon, nad bejrutskim letališčem ter nad odse-

kom ceste Damask - Bejrut med Bamdunom in Baabdo, ki je še vedno pod nadzorstvom Palestincev.

Palestinski vodja Jaser Arafat je obtožil Izrael, da se udeležuje spopadov ob strani desničarskih sil v južnem Libanonu in da skuša uvesti pomorsko in letalsko blokado proti silam palestinskega odporstva. Arafat je tudi pozval arabske voditelje, naj prevzamejo svoje odgovornosti v zvezi z veliko zaroto, katere žrtev je palestinski narod. Poudaril je, da ima sirska ofenziva na hribovitih območjih Libanona namen likvidirati palestinsko odpornost v libanonsko levico. Kot poroča palestinska tiskovna agencija Wafa je Arafat zahteval od arabskih diplomatov, ki so prisotni v Bejrutu, naj spodbudijo svojo vlado, da sprejme jasno stališče v zvezi z barbarskim pokolom, katerega so žrtve Palestinci. Enak poziv je palestinski voditelj naslovil tudi na egiptovskega predsednika Sadata ter na saudskega prestolonaslednika Fahda Ibn Abdulaziza.

NEURJE ŽE 24 UR PESTI ATLANTSKO OBALO

Val slabega vremena zajel zahodno Evropo

Petindvajset mrtvih pri brodolomu vzhodnonemškega tankerja

PARIZ, 15. — Atlantsko obalo Francije pesti od večera izredno neurje, ki je doslej povzročilo ogromno materialno škodo in terjalo številne človeške žrtve. Pri brodolomu vzhodnonemškega tankerja «Boehlen», ki je prevažal skoraj 10 tisoč ton nafte iz Venezuele v Zahodno Nemčijo, je zgubilo življenje 25 mornarjev, približno 15 pa so jih rešile iz podivjane vode druge ladje, ki so prisločile na pomoč. Vsa surova nafta se je izlila v morje, kjer jo trenutno veter poriva proč od obale.

Veter je vso noč pihal s hitrostjo 150-180 km na uro, kar je povzročilo 10-15 m visoke valove. Poleg tega dežuje neprekinjeno že dvajset ur. V neurju sta se potopili cipraska tovorna ladja in bretonska ribiška ladja, poleg sedveda večjega števila manjših čolnov, ki so se skušali z vso naglico vrniti v pristanišča.

Pred nizozemsko obalo se je potopila zahodnonemška ladja «Atje Olman», katere posadko pogrešajo. Po podatkih luških kapitanov se je več sto zasebnih čolnov potopilo v raznih pristaniščih, kjer pa na srečo ni bilo žrtev.

Nekaj kilometrov od Le Havra je velikanski liberijski tanker «Andros Antares», ki ima 220 tisoč ton nosilnosti, naseljen na skale, potem ko so mu zaradi neurja popustile vezi. Ladja se je v bistvu razbila na dva dela in doslej se je nad 6 tisoč ton petroleja izlilo v morje. Kljub pozivom luških oblasti je kapitan odbil, da bi napolnil tanke z morsko vodo in tako preprečil, da bi ladjo zanašalo.

Tudi obalna mesta in vasi so utrpela veliko škodo, ki jo je doslej še nemogoče oceniti. Vasi bretonskih ribičev so skoraj povsem opustošene: hiše so v mnogih primerih ostale brez strehe, zrušilo se je več dreves, številne avte pa je veter kar zanesel v morje. V suši, ki je pri zaledju Bretonu in Normandiji v preteklih mesecih in po večeršnjim neurjem, bo vlada v obeh pokrajinah prav gotovo proglasila zasilno stanje.

Neurje je prizadelo tudi Veliko Britanijo, kjer je povzročilo, poleg ogromne materialne škode, dve smrtni žrtvi. Po gmojakim popludnem je začel pihati veter, ki je dosegel hitrost 75 milj na uro, istočasno pa je začelo deževati nad Sussexom, Kentom, vzhodno Anglijo, ter posebno nad Suffolkom in Norfolkom. Pristojne oblasti so prav večer objavile podatke o škodi, ki jo je v Veliki Britaniji povzročila letnjsa suša. V nekaj urah je večer zvečer padlo več dežja kot v vsem letu. V Sussexu sta utonila zakonca, ko je veter odpihal njun avto v naraslo reko. Sosed, ki je bil z njima se je rešil, ker je pravčasno skočil iz avta.

Ko se je veter nekoliko polegal in je prenehalo deževati, so skušali ugotoviti, koliko je škode: mnoge ceste so nepravilno, saj gre v več krajih zabeležiti dokajšnje usade, nekaj mest je brez električnega toka, ker so se nosilci daljnovidov zrušili, ladijski trajekti, ki povezujejo Veliko Britanijo s Francijo, so morali ostati v pristaniščih, mnogo polj je poplavljenih, poškodovane so luške naprave, mnogo zasebnih jacht je veter odpihal na odprto morje.

Pozno zvečer so sporočili, da škoda na ladji «Andros Antares» ni tako huda, kot so mislili, saj se ladja ni razbila na dva dela, temveč je s pomočjo šestih vlačilcev dosegla pristanišče v Le Havru.

Tri ročne bombe na vlaku Milan-Turin

VERCELLI, 15. — V stranišču brzca, ki vozi na progi Milan - Turin, je sprevodnik odkril tri ročne bombe v dobrem stanju, ki sodijo v redno oborožitev italijanske vojske. Takoj je zaklenil vrata stranišča in na naslednji postaji obvestil karabinjerje, ki so jih odstranili. Čeže, da je medtem nekdo telefonično na turinsko glavno postajo in obvestil, da so na vlaku tri ročne bombe. Potem ko so karabinjerji ves vlak temeljito preiskali, je slednji nadaljeval svojo pot.

V PORTOROŽU TRETJI DAN SLAVISTIČNEGA ZBOROVANJA

Osnovne značilnosti novega pravopisa slovenskega jezika

O pravopisu, ki ga sestavlja skupina vidnih jezikoslovcev, je govoril dr. Jože Toporišič

PORTOROŽ, 15. — Danes je bil v Portorožu tretji dan slavističnega zborovanja. Jutranji referat so govorili predvsem o jezikoslovnih vprašanjih, v popoldanskih urah pa so se slavisti porazdelili po skupinah in razpravljali o problemih jezikoslovja. Zborovanju sta sledila tudi literarni kritik in teoretik akademik Josip Vidmar in pisatelj Ciril Kosmač.

Prvi referat je prebral prof. dr. France Bezlaj. Govoril je o vlogi primerjalnega jezikoslovja pri oblikovanju strokovne zavesti o jeziku. Dr. Bezlaj je najprej poudaril, da se je sodobna slavistika razčlenila v zelo specializirane veje, kar ima seveda tudi vrsto negativnih posledic. Slavisti na primer premalo poznajo vprašanja, ki se ne tičejo zgolj njihove specializacije. Nato je poudaril vlogo in pomen primerjalnega jezikoslovja. Prav primerjanje med različnimi jeziki lahko pomaga pri razvozlavanju številnih etimoloških problemov. Dr. Bezlaj je nato razvil zanimivo tezo, da praslavoščina ni bila enoten jezik, ampak da se je takrat obstajali vsaj dve jezikovni skupini. Svojo tezo je Bezlaj podkrepil z dokazi, nato je omenil vrsto slovenskih besed, ki kažejo na poseben izvor. Skratka v slovensčini je vrsta besed, ki so čisto slovenske.

Po Bezlaju je nastopil dr. Jože Toporišič, ki je prebral referat: «Teoretične podlage novega slovenskega pravopisa (norma in kodifikacija)». Toporišič je govoril o načrtu, po katerem bo sestavljen novi pravopis. Pravopis sestavlja skupina vidnih jezikoslovcev. Pravopis bo upošteval spremembe v jeziku, ki so nastale po letu 1962, ko je izšel zadnji pravopis. Pravopis bo tako urejen, da bo služil široki uporabi. Razdeljen bo na štiri osnovna poglavja: slovenska pravopisna problematika, slovensko glasoslovje, oblikoslovje in besedotvorje. Kodificiral bo rabo veljavnih začetnic in ločil, poleg tega bo uvedel listo, po kateri bomo lahko vedeli, kako zapisovati imena iz tujih jezikov. Toporišič je izrazil upanje, da ne bo sledilo preveč polemik.

Dr. Franc Jakopin je prebral referat «Nekaj zanimivosti iz slovenske antononimije». Jakopin je govoril o izvoru slovenskih priimkov in

o variantah priimkov z istim izvorom. Upošteval je naglasne in drugačne spremembe, ki v različnih krajih dajo drugačno podobo istemu priimku.

Jutranje zasedanje je zaključila dr. Breda Pogorelec s prispevkom «Cankar kot vzloščilec slovenskega slogovnega razvoja». Analiza dr. Pogoreleceve je bila predvsem stilna analiza. Primerjala je Tavčarjev in Kersnikov jezik s Cankarjevim. Dejala je, da je skupina slovenske moderne preoblikovala tudi izraz. Iz opisa, plastično objektivnega jezika, so pisatelji moderne prešli v način izražanja, ki je omogočil vrsto subjektivnih občutij. Cankar je pomenil središče novih izraznih teženj. Kasneje se noben slovenski pisatelj ni vrnil več na stališča, ki so prevladovala pred modernom. Dr. Pogoreleceva je omenila Predlogo, Prizihovega Vornaca in Kosmača. Prelegel je ustvaril svojski jezik, kljub temu se je marsikaj naslonil na Cankarja. Tudi Prizihov Vornac in Cankarjevo jezikovno dediščino in jo seveda ustrezno preoblikovala. Cankarjevo izročilo je torej izredno važno, saj pomeni pravcat preobrat v jeziku in slogu.

V popoldanskih urah so se zborovali razdelili v tri skupine, ki so jih vodili J. Toporišič, V. Majdič, B. Pogoreleceva in sodelavci Instituta za slovenski jezik, SAZU. Teme za diskusije so bile: Vprašanje norme in kodifikacije, svoboda in meje lektoriranja; Stilistika umetnostnega jezika; vprašanja slogovnega razvoja in stilne lastnosti besed.

Jutri bo občni zbor Slavističnega društva. Govorili bodo tudi o korosem trenutku in o enakopravnosti oz. neenakopravnosti slovenskega jezika v Italiji.

ACE MERMOLIA

Industrija Molteni izginila brez sledi

GENOVA, 15. — Čeprav preiskovalni sodnik Scialastico odločno zanika, da bi izdal zaporni nalog za Pietra in Ambrogia Molteni, lastnika znane tovarne mesnih proizvodov, kaže, da je bil nalog za aretacijo le podpisani. Gre za znane dogodke iz leta 1972, ko je v genovskem pristanišču po naključju padel na tla večji zaboj, ki se je razbil. Slo je za enega od zabojev, ki naj bi vsebovali marmelado namenjeno v Grčijo. Nevzdržen smrad, ki se je takoj razširil daleč naokoli, je privabil carinike, ki so tako ugotovili, da je samo 14 od skupnih 1053 zabojev, vsebovalo marmelado, vsi drugi pa so bili polni živalskega gnoja in blata.

Po daljši preiskavi so ugotovili, da to nikakor ni bil prvi tovar marmelade namenjen v Grčijo, Turčijo in Libanon. Tako je prišla na dan neznana goljufija. Tvrdba Molteni je kupovala zmrmzjeno meso v Argentini in ga prijavljala za začasen uvoz, češ da meso predelajo v marmelado in jih potem izvozijo v tujino. Ob uvozu so plačevali majhno kavčico, ki so jim jo vračali, ko so marmelado izvažali. V resnici pa so marmelado prodajali na domačem trgu, naročila iz tujine so bila lažna, domnevni kupcem pa so pošiljali zaboje gnoja, ki so jih z ladij metali v morje. V dveh letih so tako bratje Molteni ogoljufali državo za več sto milijonov lir.

Med drugim so ugotovili tudi, da so bile ladje, ki so se jih posluževali, last neke švicarske družbe. Odkrili so, da je imela tvrdba Molteni mnogo poslovnih vezi s Švicco, saj so plačila za zaboje gnoja prihajala preko Švice.

Oba brata Molteni, ter drugih šest oseb, ki so vpletene v goljufijo, je zgnilo, komaj se je zvedelo, da ima preiskovalni sodnik namen izdati zanje zaporna povelja. To pa še ni vse; odkrili so namreč, da so naročila iz tujine bila napisana s pisalnim strojem komercialnega direktorja podjetja Molteni. Kot kaže, preiskovalni sodnik doslej ni mogel podpisati zapornega naloga za osumljence, ker še ni bilo mogoče dokazati, da je «Molteni» kasiral denar za izvozne «marmelade». Sedaj pa se je baje predstavil bančni funkcionar, ki o tem lahko priča. Po zadnjih vesteh naj bi se ta goljufija začela marca leta 1971, ko so jo odkrili na je že prinesla Molteni približno 300 milijonov lir.

Krščanski demokratje in prekinitev nosečnosti

RIM, 15. — V ponedeljek popoldne se sestane vodstvo krščansko-demokratske stranke ki bo moralo sprejeti dokončno odločitev, ali naj predloži lastni zakonski predlog glede vprašanja uzakonitve nosečnosti (laične stranke so, kot znano, predložile 8 zakonskih predlogov, ki jih uetugejo strniti v en sam entni predlog) ali pa naj se omeji na glasovanje proti splavu v parlamentu.

Med posameznimi strujami KD prevladujejo glede tega problema dokajšnja nasprotja, sicer pa ostajajo pristajati te stranke na starem stališču, da je namreč treba na vsak način obvarovati pravico do življenja.

ZREZKI ZA CIGARETE

Finančni stražniki so na švicarsko-italijanski meji odkrili dokaj čuden primer tihotapstva. Prenesenili so namreč 23-letnega Karla Niederbergerja, ko je skušal po težki gorški poti pritihotopiti 300 kg mesa iz Italije v Švicco. V zameno bi v Švici dobil 54 kilogramov cigarete. Zakaj ta čudna kupčija? Njegovi švicarski dobavitelji nimajo namreč zaupanja v lro in ne sprejemajo več plačila v italijanskem denarju, ki vse preveč hitro zgubi na vrednosti, trdijo. Zato so zahtevali, da jim Niederberger poravnacigarete v... zrezkih.

Tako so ga finančni stražniki zasneli tako rekoč z rokami v zaklju ter ga prijaviili sodnim oblastem zaradi tihotapjenja mesa, nedovoljenega zakola in še zato ker so ugotovili da je bil voziček, s katerim je tihotapec skušal prepeljati meso v Švicco, ukraden. Upati je, da bodo v bližnji bodočnosti izsledili tudi tiste petičneže, ki vsako leto odnašajo v Švicco na tisoče milijard lir, pa čeprav devalviranih.

ditev Palestine Jaser Arafat sklenil, da se je ne bo udeležil. Palestinska delegacija bo vodil Faruk Kadumi, šef političnega oddelka PLO.

Sirska vojaška ofenziva v Libanonu se medtem nadaljuje. Večera so se spopadi prenehali približno ob 17. uri. Boji so se začeli spet danes jutraj, predvsem na hribovitem območju vzhodno od Bejruta. Čeže, da je glavni cilj Sircev prisiliti napredne palestinske sile, da zapustijo utrdb v mestecu Alej ob cesti Bejrut - Damask. Po mnenju oazovalcev bi sirske čete morale doseči svoj cilj v prihodnjih 72 urah. Ugotavljajo, da se sirske vojske poslužuje taktike, ki naj bi omogočila vojaško rešitev krize z najmanjšimi možnimi človeškimi izgubami tako na sirske kot na palestinski strani. Sirci kaže puščajo Palestincem dovolj časa na razpolago za umik, po vsakem napredovanju sirskih oklopnih oddelkov. V resnici so opazili, da poteka ofenziva pro-

Trg sv. Marka poškodovan

Na Trgu sv. Marka v Benetkah se je na treh mestih precej udrl kamniti tlak, tako da je sklozen mogoče zapaziti gladino morske lagune. Nekateri pripisujejo pojavi silni voda po izredni plavi zaradi slabega vremena zadnjih dni, drugi pa nesmotrnemu črpanju vodnih lagun iz lagune, ki naj bi povzročilo znižanje arzijske žile in s tem povečanje pritiska v smeri navzdol (Telefoto ANSA)

joča si tabora prozahnidjakov in simpatizerjev socialističnega sveta), na drugi strani pa notranji sredo-bežni pojavi in težnje, ki slonijo med drugim v plemenskih sporih. Prvi korak na poti k zblizanju med nasprotnimi tabori in strujami je bil storjen, kot kaže, v turek z načelno, akoravno začasno spravo med zmernim Joshuo Nkomom (gre za edinega črnškega voditelja, ki se sme svobodno premikati po Rodeziji ter ima za sabo krepak politično - organizacijski aparat) in radikalnejšim Robertom Mugabejem, ki se ponaša z močno vojaško organizacijo (saj poveljuje najpomembnejši skupini oboroženih sil, ki se borijo proti saliburskijski rasistični vladavini, in to z bliskovitimi operacijami z mozambiškega ozemlja).

Nkomu in Mugabe sta stnila svoje pristaje v enotno «patriotsko fronto» po vzoru operacije, ki je v začetku tega leta privedla do ustanovitve vojaške organizacije ZIPA (Zimbabwe Peoples Army); ta je nastala po združitvi organizacij ZA NU (Nkomu) in ZAPU (Mugabe). Nkomu je sam ustanovil ZANU in jo tudi vodil, dokler ni stopil na čelo tako imenovanega notranjega krila afriškega narodnega sveta (ANC) — zunanjemu krilu pa načeluje Abel Muzorewa, o katerem pravijo nekateri, da bi brez dvoma prejel največ glasov, ko bi prišlo danes do volitev za izbiro državnega (rodezijskega) poglavarja.

Predsedniki petih držav, ki mejijo z Rodezijo oziroma Namibijo, to je Tanzanije, Angole, Mozambika, Zambije in Botsvane, so po torkovem sporazumu pričeli pritiskati na Nkomu in Mugabeja, naj zavestno čimprej in kar najbolj utrdita, da se tako lahko preprečijo morebitni spopadi med samimi afriškimi nacionalisti, kakor se je dogajalo v Angoli. V resnici je bojazen neopustljive peticije, kot jo nazivajo v konservativno-reakcijskih imerialističnih krogih, docela upravičena: takšne spopade skušajo izzvati zahodni politiki in kapitalistični krogi, ki jim je to tega, da se stvari v Rodeziji ne spremenijo oziroma, da ohrani bela manjšina še naprej oblast — s tem bi bili pač obvarovani velikanski gospodarski interesi Zahoda. Vprašanje je seveda, kako bi v takem primeru reagirale vzhodne države in dežele tretjega sveta, v prvi vrsti pa Sovjetska zveza.

Nevarnost ponovnega razdora med Nkomom in Mugabejem utemeljuje z druge strani tudi nepustljivo stališče Mugabeja do ženevske konference, take, kakršna naj bi bila po zamisli Americanov in Britancev. Mugabe, ki se ponaša s številnimi univerzitetnimi diplomami in je levičarski radikalec, noče, da bi se zasedanje v Švici odvijalo pod pokroviteljstvom kapitalistov: postavil se je na stališče, da do ženevskih pogajanj ne bo prišlo, ker naj bi to bila Kissingerjeva zaslug, temveč, ker so jih od londonske in washingtonske vlade izsilili sami Mugabejevi borci.

Odnosi med tabori in strujami Afričanov so torej dokaj zapleteni, želeli pa je, da jih sami razčisti brez tujega posega; v nasprotnem primeru se iz Rodezije res lahko razvije nova Angola.

NEAPELJ, 15. — Neznani tatovi so odnesli dane ponoči z italijanske tovorne ladje «Villarperosa», ki je zasidrana v neapeljskem pristanišču, krzna v vrednosti petdeset milijonov

lir. Plen je tehtal dobrih pet ton, pripeljali pa so ga iz Latinske Amerike.

V Neaplju ni prvič, da se zgodi kaj takega. Vsi se še dobro spominjajo, kako je v prvih povojnih letih izginila iz pristanišča cela ladja tipa «liberty», o kateri ni nihče več nič slišal.

Turinski gradbenik Ruscella ugrabljen

TURIN, 15. — Trije neznanci so nekaj po 19. uri ugrabili gradbenika Adriana Ruscella, ki mu je 51 let. Gre za sina ustanovitelja gradbenega podjetja «Giovanni Ruscella SpA», ki je umrl pred leti in poste prepuštil Adrianu, nakar so prešli v roke njegovemu sinu. Ugrabitelji so podjetnika zasačili v notranjosti podjetja na Korzu Bernardino Telesio 8, ko je bil popolnoma sam; odvekli so ga do avtomobila, v katerem jih je čakal pajdaš ter naglo izginili. Policisti in karabinjerji so uvedli cestne bloke. Avtomobil, s katerim so hudodelci odpejali ugrabljenca, je bil ukraden; gre za alfetto z evidenčno tablico TO H 40919.

PO PREDINOČNIJ IZSTRELITVI VESOLJSKE LADJE «SOJUZ 23» S KOZMODROMA V BAJKONURU

Sovjetskima kozmonavtoma poverjeni izredno važni poskusi za razmah sodobne elektronike

Njuno zdravstveno stanje dobro - Priključitev k vesoljskemu laboratoriju «Saljut 5»

MOSKVA, 15. — Slaba dva meseca po zaključku vesoljskega podviga s «Soyuzom 21» so Sovjeti zopet iznebili svetovno javnost, tokrat z odpravo «Soyuz 23».

Vesoljsko ladjo so izstrelili s kozmodroma Bajkonur v Kazakstanu večer ob 20.40 po krajevem oziroma 18.40 po srednjeevropskem času.

Na ladji sta podpolkovnika Vjaceslav Zudov in Valerij Roždestvenski. Prvemu je 34 let, rojen je v Boru nedaleč od Gorjaja in prihaja iz vrst letalstva, kjer je bil tudi padalec; Zudov poveljuje vesoljski odpravi. Drugi je tri leta starejši in opravlja na «Soyuzu 23» tehnične naloge; prihaja iz vrst mornarice, točneje potapljaških enot, hkrati pa je bil padalec. Oba sta člana tako imenovane vesoljske ekipe že od 1. 1965 in sta morala torej čakati dobrih deset let, da so ju končno poslali v vesolje.

Tiskovna agencija TASS je sporočila, da je zdravstveno stanje kozmonavtov izvrstno. Brezhibno delujejo tudi vse naprave na vesoljski ladji, ki ji je bilo sicer treba rahlo popraviti krožni tir okoli naše zemlje. Podatki o značilnostih kroženja, kakor jih je posredovala omenjena tiskovna agencija, so sledeči: največja razdalja od zemlje 275 km, najkrajša 243 km, čas obkroženja zemlje pa 89,5 minute, medtem ko znaša najgenjost nasproti kroženju tira 516 stopinj.

Ladja «Soyuz 23» se bo še danes

priključila k vesoljskemu laboratoriju «Saljut 5», ki kroži okoli zemlje od 22. junija. Kozmonavta Boris Volinov in Vitali Zolobov sta na «Saljutu 5» opravila, kot znano, 40 dneh (od 7. julija do 24. avgusta) izredno pomembnih poskusov. Sedanja vesoljska odprava Zudova in Roždestvenski pomeni nadaljevanje teh poskusov, katerih rezultati bodo prinesli človestvu velike koristi, kot sta pred «startom» v vesolje pojasnila sama kozmonavta.

V razgovoru z novinarjem TASS sta naglasila, da sodi med glavne smotre vesoljskega podviga, katerega trajanje za sedaj še ni znano, izdelovanje znanstvenih aparatov in breztežnostnem stanju. Izdelovanje najbolj zapletenih instrumentov v laserja v takšnih pogojih, ki so močnejši pač zgolj v vesolju, sta najbolj pomembna, pomeni velike pridobitve za sodobno elektronsko tehnologijo oziroma za njen nadaljnji razvoj; to še posebno po zaslugi dejstva, da je njihovo izdelovanje mogoče z materiali lahkejšimi kakor pluta, obenem pa odpornimi kot jeklo. Ta okoliščina ustvarja v resnici povsem nove perspektive na tem področju.

SINGAPUR, 15. — Radio Hanoi je danes sporočil, da je načrt za zblizanje med Hanoiem in Mestom Hošiminh, bivšim Saigonom, v polnem teku. Gre za železniško progo, ki naj bi povezovala obe največji

vietnamski mesti in ki jo bodo dokončali še letos. Proga bo dolga 1.900 km, v zadnjih 30 letih pa je bila v raznih vojnah močno poškodovana. Čeprav so bili nekateri njeni odseki prevozniki tudi v časih najhujših spopadov za časa ameriške agresije, je zadnji vlak prevozil vseh 1.900 km v daljnem letu 1954.

Izpuščen na svobodo član skupine Baader-Meinhoff

KAISERBLAUTERN, 15. — Pri zivno sodišče je sklenilo spustiti na svobodo 28-letnega pripadnika skrajnolevičarske skupine Baader - Meinhoff Wolfganga Grudmanna, ki so ga aretirali 3. marca 1972 v zvezi z umorom policaja in z nekaterimi ropi. Sodnik je sklenil, da je premla dokazov, ki bi opravičevali njegovo aretacijo. Kot v Italiji tudi v Zahodni Nemčiji se pravici očividno ne mudi.

LONDON, 15. — Angleška družba «Coalite and Chemical Products» je sklenila zapreti svojo tovarno, v kateri proizvajajo triklorfenol. Proizvodnjo so prekinili že sredi avgusta in je ne bodo obnovili. Sklep, ki ga je sprejela družba, je bil neizogiben zaradi zaskrbljenosti, ki so jo povzročili tragični dogodki v Sevesu, kjer je tovarna Icmesa proizvajala isto snov.

Letosnja Nobelova nagrada za mir ni bila podeljena

STOCKHOLM, 15. — Včerajšnja podelitev Nobelove nagrade ameriškemu denarnemu izvedencu Miltonu Friedmanu zaradi njegovih zaslug na področju gospodarskih ved je izzvala odločen protest švedskega odbora za solidarnost s čliskim odporništvom.

Člani odbora so objavili posebno sporočilo, v katerem označujejo podelitev omenjene nagrade (nad 120 milijonov lir) kot hudo provokacijo nasproti čliskemu ljudstvu, kot tudi vsem progresističnim silam na svetu. V sporočilu je rečeno tudi, da je prof. Friedman neposredno kriv za zdajšnje represivne politike, s katero je Pinochetova fašistična hunta povzročila v deželi nezaposlenost in lakoto. Friedman je bil konec lanskega leta res v Čilu, da bi zlozlasnemu režimu predlagal vrsto ukrepov za izboljšanje gospodarstva.

Iz Osla pa je prišla vest, po kateri je odbor za podeljevanje Nobelovih nagrad v norveškem parlamentu sklenil, da letošnje nagrade za mir ne podeli. Po potrebi jo bodo podelili prihodnje leto skupno s tedanjim nagrado, kar se je po drugi vojni že često zgodilo (v šestih primerih pa sploh ni bila izročena).